

COGNITIVE LINGUISTICS IN THE YEAR 2015

Lublin, 24-26 September

BOOK OF ABSTRACTS

The annual conference of the Polish Cognitive Linguistics Association
Cognitive Linguistics in the Year 2015
is organized jointly by the Department of Cognitive Linguistics, Department of Cultural Linguistics
and Department of Applied Linguistics of Maria Curie-Skłodowska University, Lublin, Poland.

Organizing committee:

Adam Głaz (conferencechair)
Rafał Augustyn
Daria Bębeniec
Hubert Kowalewski
Agnieszka Mierzwińska-Hajnos
Angelina Żyśko
Konrad Żyśko

Scientific Committee:

Bogusław Bierwiaczonek (Jan Długosz University, Poland)
Richard Epstein (Rutgers University, USA)
Małgorzata Fabiszak (Adam Mickiewicz University, Poland)
Dirk Geeraerts (University of Leuven, Belgium)
Marlene Johansson Falck (Umeå University, Sweden)
Henryk Kardela (Maria Curie-Skłodowska University, Poland)
Piotr Konderak (Maria Curie-Skłodowska University, Poland)
Zoltán Kövecses (Eötvös Loránd University, Hungary)
Agnieszka Libura (University of Wrocław, Poland)
Przemysław Łozowski (Maria Curie-Skłodowska University, Poland)
Ulf Magnusson (Umeå University, Sweden)
Agnieszka Mikołajczuk (University of Warsaw, Poland)
Günter Radden (University of Hamburg, Germany)
Kurt Stocker (University of Zurich, Switzerland)
Bill Sullivan (Maria Curie-Skłodowska University, Poland)
Elżbieta Tabakowska (Jagiellonian University, Poland)
Kamila Turewicz (University of Humanities and Economics, Poland)
Krystyna Waszakowa (University of Warsaw, Poland)
Jordan Zlatev (Lund University, Sweden)
Waldemar Szkrzypczak (Nicolaus Copernicus University, Poland)
Elżbieta Górska (University of Warsaw, Poland)

edited by

Daria Bębeniec, Agnieszka Mierzwińska-Hajnos, Rafał Augustyn

CONTENTS

Plenary speakers

Jerzy Bartmiński
Christopher Hart
Suzanne Kemmer
Barbara Lewandowska-Tomaszczyk

Theme session

Piotr Cymbalista	Marcin Lewandowski
Dawid Czech	Olena Pet rashchuk
Grzegorz Drożdż	Paulina Potęga
Mariusz Górnocz	Barbara Taraszka-Drożdż
Marcin Grygiel (convenor)	Igor Tuaev
Beata Kopecka	Edyta Więcław ska
Zbigniew Kopeć	

Workshop

Kamila Turewicz (organizer)

General sessions

Milena Adaszek-Waliszczak	Markus Hamunen, Tuomas Huumo, Seppo Kittilä,
Rafał Augustyn & Agnieszka Mierzwińska-Hajnos	Jaakko Leino & Jari Sivonen
Janusz Badio	Agata Hącia
Judit Baranyiné Kóczy	Milena Hebal-Jezierska
Shala Barczevska	Andreas Hözl
Daria Bębeniec & Małgorzata Cudna	Joanna Jabłońska-Hood
Bogusław Bierwiaczonek	Ziemowit Janiak
Monika Cichnińska	Hanna Kaczmarek & Elżbieta Pawlikowska-Asendrych
Marta Chojnacka-Kuraś	Oleksandr Kapranov
Iryna Danylchenko	Henryk Kardela
Małgorzata Dawidziak-Kładoczna	Anna Kędra-Kardela
Mikołaj Deckert	Iwona Kokorniak
Marta Dobrowolska	Krzysztof Kosecki
Anna Drogosz	Dorota Kostrzewska
Alicja Dziedzic-Rawska	Andrzej Kowalczyk
Marta Falkowska	Hubert Kowalewski
Magdalena Zofia Feret	Ewa Kowalska-Stasiak
Marta Florczuk	Marcin Kudła
Iryna Galutskikh	Natalia Kudriavtseva
Izabela Gatkowska	Anna Kuncy-Zając
Agnieszka Gaweł	Gizela Kurpanik-Malinowska
Agnieszka Gicala	Alina Kwiatkowska
Dylan Glynn	Diego Leite de Oliveira
Iwona Góralczyk	Agnieszka Libura
Elżbieta Górska	Agnieszka Libura & Maria Libura
Grzegorz Grzegorczyk	Maria Libura
Tamara Guliashvili & Gitte Kristiansen	Joanna Łozińska

Aleksandra Majdzińska	Anna Stanisz
Józef Marcinkiewicz	Danuta Stanulewicz
Olena Marina	Yusuke Sugaya
Michaela Martinková	William Sullivan
Agnieszka Mierzwińska-Hajnos	Anna Ścibior-Gajewska
Wacław Miodek	Przemysław Terejko
Marzenna Mioduszewska	Beata Trawinski
Paulina Nalewajko	Marcin Trojszczak
Małgorzata Paprota	Iryna Anatoliivna Trubenko
Aleksandra Pasławska	Valentyna Ushchyna
Joanna Paszenda	Olga Vorobyova
Małgorzata Płomińska	Katarzyna Blandyna Wasilewska
Joanna Podhorodecka	Krystyna Waszakowa
Katarzyna Popek-Bernat	Agnieszka Wawrzyniak
Serhiy Potapenko	Elżbieta Wierzbicka-Piotrowska
Ewelina Prażmo	Jarosław Wiliński
Seongha Rhee	Przemysław Wilk
Chatchawadee Saralamba	Svitlana Zhabotynska
Darija Shvaiko	Magdalena Żyga
Waldemar Skrzypczak	Angelina Żyśko
Anna Socha-Michalik	Konrad Żyśko
Przemysław Staniewski	

Plenary speakers

O profilowaniu pojęć z punktu widzenia etnolingwistyki kognitywnej

Jerzy Bartmiński (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie)

jerzy.bartminski@umcs.pl

1. Profilowanie na gruncie badań kognitywistycznych jest pojmowane na dwa sposoby i sytuowane na dwóch „pięträch operacji” (jak pisała Grzegorczykowa (1993: 11). Po pierwsze zgodnie z koncepcją Ronalda Langackera (1987, 1995; 2008/2009:70, 100 i nast.) jako operacja na polu postrzeżeniowym prowadząca do wyróżnienia elementu i skonstruowania pojęcia i nazwy; po drugie - zgodnie z koncepcją Jerzego Bartmińskiego (nawiązującą do Langackera) jako operacja „na już wyróżnionych (utworzonych) pojęciach” polegająca na swoistym konfigurowaniu aspektów.

Elżbieta Tabakowska opisała te różnice w następujących słowach:

In Langacker's terminology, *profile* refers to the entity that is designated by a particular semantic structure, which had been selected to function as the focus of a scene. As such, it receives a certain degree of prominence - a special type of what is defined as *salience*. Salience is the result of *profiling*, which means highlighting a given element within the overall matrix of a semantic structure. The PCS [Polish Cognitive Studies = „The Lublin School od Ethnolinguistics”, s. 321] definition of profile, by contrast, reveals the socio-cultural grounding of the theory: it is „a particular configuration of linguistically entrenched judgements” (Bartmiński 2009/2012, p. 3). In consequence, the term covers a wider scope of cognitive structuring: it is defined as „underscoring some aspects and downplaying others”, i.e. „organizing them hierarchically within an assumed perspective of viewing (p.98).”(Elżbieta Tabakowska 2013, s. 322-323).

James Underhill (2013) napisał:

„The importance of profiling (cf. Bartmiński, 2009/2012, chapters 8, 13, 15) for the Lublin School must also be stressed. Rigorous research demonstrates the way words take root within the reality of a culture. But words changes hue and form as they take root in different discourses. Jerzy Bartmiński and his colleagues are careful to distinguish between the way words work within political, social, emotional and religious contexts. The results of profiling concepts make this approach so much more satisfying than reading dictionary definitions. This takes us beyond a mere hermeneutics or interpretation of meaning. And that is crucial for the study of worldviews. The Lublin School invites us to begin an almost encyclopedic catalogue of feeling and understanding. This open up a whole new dimension to the meaning of meanings.” (Underhill 2013, s. 342).

2. Majer-Baranowska, komentując dwa sposoby profilowania, zwróciła uwagę na jeszcze inną różnicę - na szczególnie podkreślaną przez lubelskiego autora rolę podmiotu (Majer-Baranowska 2004: 103) i ten podmiotowy wymiar profilowania uważam za sprawę najważniejszą dla rozumienia i operacyjonalizacji pojęcia profilowania. Odpowiada rozumieniu proponowanemu w rozwiniętej wersji definicji, która (przypomnijmy) brzmi:

„Profilowanie jest subiektywną (tj. mającą swój podmiot) operacją językowo-pojęciową, polegającą na swoistym kształtowaniu obrazu przedmiotu poprzez ujęcie go w określonych aspektach (podkategoriach, fasetach), takich jak np. pochodzenie, cechy, wygląd, funkcje, zdarzenia, przeżycia itp., w ramach pewnego typu wiedzy i zgodnie z wymogami określonego punktu widzenia.” (Bartmiński, Niebrzegowska 1998: 212-213) - i odpowiednio profil to „wariant wyobrażenia przedmiotu hasłowego, ukształtowany przez dobór faset, ich uporządkowanie według reguł implikacji, ich wypełnienie treścią stosownie do przyjętej wiedzy o świecie, zarazem wariant kreowany przez czynnik dominujący, dominantę.” (Bartmiński, Niebrzegowska 1998: 217).

3. Jednak przegląd sposobów posługiwania się tym pojęciem przez różnych autorów (lubelskich i pozalubelskich), jakiego ostatnio (2015) dokonała Stanisława Niebrzegowska-Bartmińska, pokazał, że nie wszyscy autorzy posługują się pojęciem profilowania w ten sposób. Autorka tłumaczy to tym, że samo fundamentalne pojęcie językowego obrazu świata kryje w sobie pewnego rodzaju dwuznaczność: może być ujmowane przedmiotowo, jako uformowany „obraz”, albo podmiotowo - jako subiektywna „wizja”, jak to w swoim czasie napisał Jerzy Bartmiński:

„Wizja, czyli widzenie, jest wizją czyjąś, implikuje patrzenie, a więc i podmiot postrzegający; obraz, będący oczywiście także rezultatem czyjegoś widzenia świata, tak silnej implikacji podmiotu nie zawiera, punkt ciężkości jest w nim przesunięty na przedmiot, którym jest to, co zawarte w samym języku.” (Bartmiński 1990: 109).

Niebrzegowska-Bartmińska twierdzi, że „koncepcja profilowania stanowi rozwinięcie tej myśli, potwierdza i uwydatnia rolę podmiotu w kształtowaniu JOŚ, który nie tylko postrzega rzeczywistość, ale ją aktywnie, na różny sposób, konceptualizuje” (Niebrzegowska-Bartmińska 2015: 41).

4. W moim referacie będę kontynuować rozważania nt. „lubelskiego” sposobu rozumienia profilowania, w szczególności dotyczące jego wymiaru podmiotowego. Odwołam się do prac nad ludową kosmologią (np. nazwy księżyca, gwiazd, Drogi Mlecznej) oraz do analiz nazw wartości prowadzonych w ramach realizacji programu EUROJOS (HONOR, PRACA, WOLNOŚĆ, DOM, EUROPA). Rozróżnienie „obrazu” i „wizji” zostanie zastosowane do sposobu nominacji przedmiotu, do spornej i nie do końca rozstrzygniętej dotąd kwestii rozróżnienia synonimów i hiponimów. Zostanie rozważona hipoteza, że synonimy (*księżyca, miesiąc*) służą subiektywnej (wizji), a hiponimy (*nów, pełnia*) obiektywistycznemu (obrazowi) świata, i że operacja synonimicznej nominacji bardziej odpowiada idei profilowania.

Toward a grammar of point of view: Space and evaluation in discourse on political protests

Christopher Hart (Lancaster University, UK)

c.hart@lancaster.ac.uk

In this talk, I take a Cognitive Linguistics approach to analysing discourse on political protests. In particular, I focus on the role of spatial point of view as it features in the semantic reflexes of a number of grammatical constructions that make up the discourse on political protests.

Cognitive Linguistics has shown that linguistic meaning is constituted in conceptual representations which are multimodal in nature, encoding properties pertaining to spatial organisation and point of view (Langacker 2008; Talmy 2000). The parameters and semiotic potentials of space and point of view have been much studied in Multimodal Discourse Analysis (e.g. Kress and van Leeuwen 2006). I therefore argue that combining insights from both Cognitive Linguistics and Multimodal Discourse Analysis can shed important new light on the nuances of meaning communicated by particular language usages.

I outline a grammar of point of view derived from analyses of visual discourse. Within this grammar, point of view specifications can be expressed as a tripartite coordinate with values in three dimensions: ANCHOR, ANGLE and DISTANCE (Hart 2015a). I then show how this grammar is exploited in language to contribute to the meaning of different grammatical constructions. Alternate constructions can then be characterised in terms of a point of view shift in one or other of these dimensions. Regular transactive versus reciprocal transactive constructions as in (1) compared to (2), for example, can be characterised as a shift in ANCHOR resulting in alternate front-back versus left-right configurations of participants relative to the point of view.

- 1) A number of police officers were injured after [they _{patient}] [came under attack from _{action^a}] [_{youths agent}], some wearing scarves to hide their faces. (*Telegraph*, 10th November 2010)
- 2) [Police wielding batons _{agent¹}] [clashed with _{action¹}] [a crowd hurling placard sticks, eggs and bottles _{agent²}]. (*Guardian*, 10th November 2010)

Multimodal Discourse Analysis shows that spatial positions like front, back, left and right (as well as other values in the grammar), carry ideologically loaded (context- and culturally-relative) connotations. The talk therefore shows how combining Cognitive Linguistic and multimodal methods of analysis can reveal ideological and legitimating properties of language usages and thus contribute to a Critical Cognitive Linguistics (Hart 2014, 2015b).

The fictive motion of light: Usage and blending

Suzanne Kemmer (Rice University, USA)
kemmer@rice.edu

Talmy's (2000) work on Fictive Motion is a typology of ways that humans conceptualize static visual scenes as involving motion, as for example in *A steep hill rose up ahead*. The present work focuses on radiation paths, which involve "radiation emanating continuously from an energy source" (Talmy 2000:111), as in *The sun is shining into the cave*. The radiation here is light and in this case it is conceptualized as beams moving from a light source, the sun, to a target object or location, the cave. Similar examples are found in many languages.

In Kemmer (2014), usage data was extracted from the Corpus of Contemporary American English (COCA), a 450-million word tagged corpus, and the range of uses of radiation paths in English were observed. The basic conceptual domains drawn on for these special fictive conceptualizations were identified by categorizing the verbs by semantic type based on their usual spatial sense.

The COCA data show that light is conceptualized in a range of ways that evoke the motion of physical objects. One important subtype is "light as a moving fluid", in which light is conceptualized as a liquid or more generally a fluid. There are hundreds of instances in the COCA corpus in which light spills, fills, pours, streams, floods, seeps, leaks, flows, drains, drips, bathes (objects) and moves in still other manners, for example:

- (1) The shade was up and the LIGHT that SPILLED through came from a fancy fixture out in the third-floor balcony
- (2) A clear bowl of bioluminescent fluid hung from the ceiling, casting the same blue-white LIGHT that FILLED the hall.
- (3) Soft natural LIGHT FLOODS the dining room
- (4) LIGHT STREAMED in, and she saw the lit patio on the far side
- (5) A fiery circle of red LIGHT BATHED her face and she looked young

A wide range of other verbs also occur, representing kinds of motion (including actions entailing motion) of various conceptualized object types. The search results were analyzed in terms of the frequency of the various semantic types of verbs and the type and token frequency of specific verbs, to draw conclusions about the relative entrenchment and hence productivity of various fictive motion schemas in English, following some basic tenets of the usage-based model presented in Langacker (1988).

The various conceptualization types are analyzed as the result of blending processes (Fauconnier and Turner 2002), starting from a basic blend integrating the domains of motion and static light, to more complex blends that incorporate various manners of motion and manners of contact. The fictive motion of light in English is not a construction per se, but it is intimately bound up with the set of motion constructions available in English, and blends that exist independently of fictive motion.

Aspekty uniwersalne i kulturowe w modelach emocji

Barbara Lewandowska-Tomaszczyk (Uniwersytet Łódzki, PWSZ Konin)
blt@uni.lodz.pl

Celem referatu jest prezentacja debaty nad istotą znaczeń emotywnych w terminach analizy kontrastywnej kulturowych modeli emocji na przykładzie języka angielskiego i polskiego oraz na wskazanie w nich aspektów uniwersalnych oraz kulturowo nacechowanych.

W pierwszej części pracy przedstawione są główne zasady *aproksymacji znaczeniowej* w akcie komunikowania się (Lewandowska-Tomaszczyk 2012) oraz związanej z nią *rekonceptualizacji znaczeń* (Lewandowska-Tomaszczyk 2010), stanowiących podstawę porównań językowych oraz pojęcia *ekwiwalencji* w przekładzie. Omówienie definicji pojęcia *kultury* oraz jej powiązań z repertuarzem pojęć emotywnych (Wierzbicka 1999) stanowi w referacie podstawę do dalszych rozważań nad metodologią badań pojęć oznaczających uczucia i emocje oraz ich usytuowania w języku.

W części metodologicznej referatu zostaną omówione badania ilościowe – kwestionariuszowe GRID (Fontaine et al. 2007) i korpusowe (BNC, NKJP, Pelcra-CLARIN) oraz, czerpiące z inspiracji językoznawstwa kognitywnego, badania jakościowe pojęć emotywnych (konstruowanie znaczeń, metafora, obrazowanie por. Wierzbicka 1999, Kövecses 2000) oraz ich egzemplifikacja na materiale porównawczym polsko-angielskim z zakresu emocji podstawowych (*strach, wstręt, miłość, itd.*) oraz emocji społecznych (moralnych) *poczucie winy i wstyd* (Dziwirek & Lewandowska-Tomaszczyk 2010, Lewandowska-Tomaszczyk & Wilson 2010, 2013).

W końcowej części referatu zaprezentowany będzie materiał z korpusów paralelnych polsko-angielskich i angielsko-polskich jako podstawa do postulowania pojęcia *ekwiwalencji klasterowej* oraz wskazane będą implikacje dla teorii nabywania pojęć emotywnych (por. Pavlenko 2004, 2008, Caldwell-Harris et al. 2012, Perunovic and Perunovic 2012). W konkluzji, przedstawione będą relacje wynikające z zaprezentowanych badań dla modelu uniwersalnych i kulturowych aspektów pojęć emotywnych wraz z próbą modyfikacji tzw. *wymiarów kulturowych* Geerta Hofstede (1980), szczególnie w odniesieniu do kryteriów cech *indywidualizmu* i *kolektywizmu* (por. Lewandowska-Tomaszczyk & Wilson 2014).

Theme session

Title: Cognitive Approaches to Specialist Languages

Convenor: Marcin Grygiel (Uniwersytet Rzeszowski)

mgrygiel@poczta.fm

'Specialist languages', 'special languages' (SL) or 'languages for special/specific purposes' (SLP) are terms more widely used among practitioners than theorists. Yet, despite their enormous popularity, SL remain a little researched and variously defined area of applied linguistics (Sobkowiak 2008, Grucza 2009, Lewandowski 2013, Wille 2014). SL are characterized by subject-specific terminology and may include specific linguistic means of expression. These mostly cover lexical, semantic, stylistic and syntactic features. SL are traditionally invoked in the contexts of foreign language teaching and translation studies to refer to ergolects of business, medicine, law and other subject areas which are considered vital from the communicative point of view in professional interaction.

The aim of this session is to discuss a possible contribution of cognitive linguistics to the study of SL. Cognitive linguistics is a usage-based model in which language reality is perceived as inextricably linked to human experience. Similarly, the concept of SL is both usage-oriented and tightly connected to professional practices. SL seem to constitute an ontologically gradient phenomenon which generates a number of controversies. Some researchers discard SL as a construct for investigation, claiming that instead of languages we are dealing with terminologies. Others maintain that a specialist language includes "the totality of all linguistic means" and should be investigated at all linguistic levels (Hoffmann 1976: 170). Still in other approaches, SL are treated as semi-autonomous variants, varieties, jargons, technolects or sub-languages based on expert knowledge. The question arises to what extent these semiotic systems should be considered natural and to what extent artificial languages? What role does cognition play in the emergence and development of SL?

Cognitive linguistics promises to be a framework that could offer novel insights to the problem of defining and better understanding of SL. Additionally, cognitive linguistics can serve as an analytical tool in accounting how SL are conceptualized and linked to professional practices. Consequently, the aim of this session is to show the usefulness of cognitive apparatus in the study of SL. We will be especially interested in examples of how SL – with their underlying activities, reasoning and thinking – represent embodied, enactive, extended, and embedded (4E) cognitive processes. Particular issues of note for this session will include, though not be limited to:

- conceptual metaphor, metonymy, conceptual blending as mechanisms to understand and experience
- the language of business, law, medicine, etc.,
- SL as mirrors of the experienced world displaying social, cultural and professional realities,
- spatial concepts in SL,
- mental organization of SL vocabulary,
- semantic and corpus studies of SL discourse.

Specialized vocabulary in the light of cognitive linguistics: A glance at English occupational and professional terms

Piotr Cymbalista(Uniwersytet Rzeszowski)

cymbalis@univ.rzeszow.pl

The theoretical apparatus of cognitive linguistics has, over the years, been applied to the analysis of many aspects of the semantics of English vocabulary. One reoccurring approach has been to study the meaning of the vocabulary included in particular lexical (semantic) fields, not only with respect to the mutual semantic relationships between the members of a given field, but also with an eye to the onomasiological mechanisms influencing them. Following such a line of research, this paper is focused on the study of the semantic histories and the onomasiological details of selected words and expressions in the lexical (semantic) field of PROFESSIONS/OCCUPATIONS in the English language. Notably, the vocabulary in question, also including professional slang and argot, proves to be very much subject to such popular mechanisms of human thought and cognition as metaphor or metonymy (despite its relevance to the specialized language of a given branch of industry, rather than to the elusive domain of poetic devices). When analysed from a cognitive linguistic point of view, these phenomena, deeply embedded in the perception of the extralinguistic reality, may be claimed to deeply influence not only the lexical meaning of the occupational and professional terms discussed, but also the paths of semantic change leading to their present-day status.

Flexible rights and heavy obligations: Conceptual metaphors in Polish and English property law

Dawid Czech (Uniwersytet Wrocławski)

dawid.czech89@gmail.com

Property laws constitute the cornerstone of all successful political systems. Even the Romans, whose standards of government may be described as a far cry from what we strive to achieve now, recognized the need for a robust system of property laws, much of which still survives to this day in many legal systems based on the Roman tradition (Stein 1999). Although the right to possess seems to be one the most natural and intuitive of human rights, it is not without its controversies within the legal theory and practice, such as for instance the issues with the possession rights of corporate persons or with the status of intellectual property. Hence, property laws have been in the centre of legal discussion nearly since the inception of jurisprudence (Gniewek 2014). Along with developments in the theory of law, the language used to describe the legal concept of property has evolved as well. To deal with the highly abstract aspects of property, jurisprudence has created various metaphors, such as the ubiquitous PROPERTY IS A BUNDLE OF RIGHTS metaphor (Baron 2014). This approach is consistent with the cognitive view of language, in which metaphors are not only surface, linguistic structures, but are the building blocks of the conceptual system (Lakoff and Johnson 1980). In this vein, any type of discourse, regardless of its level of specialization, will be based on metaphors. With regard to legal discourse, a considerable amount of research on metaphors has already been conducted in different areas of the law (see e.g. Tsai 2004; Hibbitts 1994; Winter 1988). Nevertheless, many legal theorists and practitioners are still skeptical of the claims that metaphors are more than mere rhetorical devices and argue that they should be avoided, as they might introduce unwanted ambiguity (Loughlan 2006). This study will go against this fossilized view of semantics and attempt to describe and compare conceptual metaphors in Polish and English property law, such as PROPERTY IS A FLEXIBLE OBJECT or OBLIGATION IS A PHYSICAL BURDEN, focusing on their communicative function and explanatory power within the legal discourse.

Sposoby konceptualizacji Strategicznych Jednostek Biznesowych (SJB) w języku angielskim

Grzegorz Drożdż (Uniwersytet Śląski)

grzegorz.drozdz@us.edu.pl

Językoznawstwo kognitywne, dzięki swojemu aparatowi badawczemu, pozwala na analizę konceptualizacji rzeczywistości w różnych obszarach życia. Jednym z takich obszarów jest świat biznesu. Przedmiotem badań przedstawionych w niniejszej prezentacji są angielskie konceptualizacje tzw. Strategicznych Jednostek Biznesowych (SJB) opisywanych w ramach jednego z narzędzi biznesowych – macierzy BGK służącej do oceny zasobów przedsiębiorstwa.

Analiza językowa, obejmująca zarówno nazwy strategicznych jednostek biznesowych, jak i wyrażenia służące do ich opisu, wskazuje na dwa główne zjawiska leżące u podstaw tej terminologii: rozszerzenia metaforyczne i metonimiczne. Zastosowanie do nich analizy narzędzi stworzonych w ramach Teorii metafory konceptualnej (Lakoff, Johnson 1980, Lakoff 1987; Lakoff, Johnson 1999; Kövecses 2010, etc.), oraz Teorii metonimii konceptualnej (Kövecses, Radden 1999; Panther, Radden 1999; Barcelona 2000; Dirven, Pörings 2002, Dirven, Mendoza Ibáñez 2010, etc.), pozwala na dokonanie dwojakiego typu obserwacji. Po pierwsze, wskazać można pewne regularności w sposobach konceptualizacji tych jednostek biznesowych – szereg zarówno metafor, jak i metonimii konceptualnych. Po drugie, zauważać należy bogate zaplecze kulturowe, które stanowią motywację analizowanych wyrażeń językowych.

The success of low-salience terms

Mariusz Górnocz (Uniwersytet Warszawski)
mgornicz@uw.edu.pl

This presentation looks at low-salience terms, i.e. those terms whose lexical structure reveals little of the underlying concept (eponyms, terms incorporating numbers or symbols, and abbreviated terms), to investigate the reasons for their emergence and survival and the popularity of the associated models of term formation in languages for specific purposes. The merits and demerits of various categories of low-salience terms, exemplified mostly by medical terms, are discussed together with their placement on the timeline of evolution of the underlying specific concepts and of terminology in general. Attention is also given to problems arising from the use of gradable general-language adjectives (such as *early* or *strong*) as components of terms, which may become “outdated” when an earlier/stronger etc. species of the generic concept is brought onto the scene. The conclusion is finally drawn that term formation is dependent on the evolution of underlying concepts and is ultimately driven by this factor rather than by transparency and logicality, i.e. the desire to reflect the content of an Aristotelian definition.

Specialist languages and cognitive linguistics: A marriage of convenience or irreconcilable opposites?

Marcin Grygiel (Uniwersytet Rzeszowski)

mgrygiel@poczta.fm

Specialist vocabulary, and by extension specialist texts as well as specialist languages, are often described as being monoreferential, formal, subject-specific, devoid of emotions, non-metaphorical, technical, precise and based on clearly delineated Aristotelian boundaries. Despite the fact, however, that specialist languages are to a large extent a product of artificial processes of language engineering rather than natural language evolution and development, they are a creation of human minds and are adjusted to suit practical purposes of specialist communication. As such, they can be equally revealing in cognitive pursuits and provide a good source of information about how specific fragments of reality are shaped, structured and categorized in the form of idealized, mental, scientific or quasi-scientific models. On the other hand, cognitive linguistics offers a number of analytical tools which seem to be ideally suited for the study of sociolinguistic, semantic, pragmatic and discursive aspects of specialist languages. In this talk, I will try to draw conclusions from the previous presentations and open a discussion about the most fundamental questions concerning the issue of applying cognitive linguistics models to the study of specialist languages.

In search of metaphors in aviation vocabulary: A cognitively oriented study

Beata Kopecka(Uniwersytet Rzeszowski)

bkopec@ur.edu.pl

For more than 30 years now, the semantically-oriented analyses of language for general purposes (LGP) have been dominated by research in the area of metaphoricity. Following the inspiring work by Lakoff and Johnson (1980) who proved that metaphors are, apart from being merely a matter of words, a matter of thinking, numerous studies have been devoted to the discovery and description of conceptual metaphors structuring our every-day language.

Nevertheless, in contrast to the vast number of cognitively-oriented case studies focusing on the metaphoricity of LGP, relatively little attention has been paid to the metaphoricity of languages for specific purposes (LSP), and technical registers in particular. The aim of my presentation is to cast some light on the role of conceptual metaphors in the aviation related vocabulary in English. As emerging from a preliminary study, two metaphors are of primary importance for the discipline in question, namely PLANES ARE BIRDS and PLANES ARE SEA CREATURES. The presentation will concentrate on the role of these two metaphors indicating their importance in the creation of strictly technical vocabulary (specialist vocabulary used in official texts), aviation jargon, as well as items relating to different aspects of aircraft operation but belonging to the lexical repertoire of an average speaker of English. Moreover, the relationship between the metaphor and polysemy will be touched upon. Furthermore, it will be shown that in the creation of aviation related vocabulary these two conceptual metaphors frequently serve as a background for the operation of other semantic as well as morphological processes. Consequently, the notion of metaphorically-coloured word-formation will appear in the discussion.

Steen's three-dimensional model of metaphor identification in specialist language

Zbigniew Kopeć (Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie)

z.kopec@ajd.czest.pl

Since metaphor is not just a matter of language and thought, but also of communication, I propose to apply Steen's five-step method aligned with his three-dimensional model of metaphor analysis to a corpus of English for specific purposes, in this case journalistic discourse. Following Steen, I wish to emphasise the need for a multilevel representation of all metaphor in discourse, no matter whether deliberate or non-deliberate, direct or indirect, novel or conventional metaphor. During discourse processing, people construct different but complementary mental models which are eventually reflected in the following: text surface, text base, situation model and context model. The surface text renders the linguistic aspect of metaphor. The text base and the situation model capture the conceptual aspect of metaphor, and finally the context model reflects its communicative aspect. Steen worked out a procedure for metaphor analysis which incorporates five separate analytical steps for the distinct representation formats of metaphor in the multilevel representation of metaphor in discourse (1999; 2009; 2011). The author demonstrates how metaphorical expressions in SL can be analysed as part of the surface text, the text base, the situation model, and most importantly the context model.

The same genre for different audiences: A contrastive analysis of American and British football match reports

Marcin Lewandowski (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)
marcinl@amu.edu.pl

Whether sports language should be investigated as a special language may seem debatable. Controversies surrounding its status result from the fact that LSP itself can be variously defined and approached. In its broadest sense, LSP is a variety that can be used in a wide range of contexts "with the aim of communicating information of a specialized nature at any level – at the highest level of complexity, between initiated experts, and, at lower levels of complexity, with the aim of informing or initiating other interested parties in the most economic, precise and unambiguous terms possible" (Picht and Draskau 1985: 3). The author also subscribes to Bergh and Ohlander's (2012) approach to the intermediary status of football language, which displays characteristics of both public and special languages. In other words, this variety can be regarded as a special language with a strong public appeal.

The present contribution aims to demonstrate how the use of metaphorical expressions can contribute to the differences in the degree of football discourse specialization. It combines the cognitive approach with Bell's (1984) model of audience design, which views style-shifting in terms of audience needs. In its empirical section, the paper will present major findings of a contrastive corpus-driven analysis of American and British match reports extracted from two dailies: *USA Today* and *The Telegraph*. It is hypothesized that since football is not a widely acclaimed sport in the United States, American sportswriters rely on more standard means of expression to reach out to their target audience. More specifically, they make fairly extensive use of basic football terminology, which is largely metaphorical in nature. In contrast, given the enormous popularity of football in the United Kingdom, it is assumed that British football writers employ less conventional and more varied metaphorical expressions.

Aviation bilingualism

Olena Petrashchuk (Uniwersytet Warszawski)
petrachuk_e_p@hotmail.com

A key tenet of cognitive linguistics is that the language we use does not represent a universal, objective view of the world. It is considered that we can only witness phenomena subjectively through our own perspectives, using what we already know in order to find meaning in what we perceive. The specificity of language use in aviation is identified by: a/ English language use in aviation has a two-fold nature identified by use of English aviation phraseology and plain English in aviation context, and b/ the second (English) language conceptualization and realization is achieved within high stake job responsibilities aimed at provision of flight safety.

The English language is the only language to be used in international air-to-ground communication. In fact, pilots and air traffic controllers the personnel use minimum three languages at the work place: mother tongue (between monolingual crew members/controllers), standard aviation phraseology (technical restricted language in radiotelephony communication between a pilot and a controller), plain English (used in aviation context when standard phraseology is not sufficient, often in non-routine situations). Our research of authentic radiotelephony communication discourse showed that the ratio between standard phraseology and plain English is 4:1.

Taking into account strong requirements regarding fluency and accuracy of English use during the flight (according to the Language Proficiency Rating scale of International Civil Aviation Organization) on one hand, and high responsibility of the work tasks on the other hand, there is a suggestion that the aviation personnel should have a bilingual level of language performance. In other words, there should be efficient switching off/on between L2 and L1 as in bilingual speakers. But the phenomenon of the ‘aviation bilingualism’ is that the switching off/on takes place between standard phraseology and plain English, particularly in non-routine or emergency situations (when the personnel is under stress) and between English and native language between the pilots/air traffic controllers in monolingual work settings.

Our research results suggested that standard aviation phraseology, plain English and native language might be considered as three sub-sets. Therefore the aviation personnel might experience more loading on choosing between lemma and lexeme, and might be slower especially in stressful emergency situations during the flight. Then there might be a problem with ‘timing’ due to different internal timing between the sub-processes of structurally different languages – between standard phraseology and plain English and between the English language and native language.

A frame semantics approach to MANAGEMENT

Paulina Potęga (Uniwersytet Rzeszowski)

paulinapotega@vp.pl

MANAGEMENT refers to accomplishment of objectives through and with people and deals with direction of group activities towards the achievement of common goals. The difficulty of its understanding and awareness results from a long and complicated evolutionary process. Thus, the current study provides insight into the perceptions of the term MANAGEMENT as well as its contextual extensions. The frame of MANAGEMENT is a complex knowledge structure which encompasses various elements, starting from MANAGEMENT approaches, MANAGEMENT functions, roles of a manager. In this talk, I explore the frame semantics approach to MANAGEMENT which can assist in understanding and enhancing the perception of the notion MANAGEMENT.

Sposoby konceptualizacji Strategicznych Jednostek Biznesowych (SJB) w języku polskim oraz francuskim

Barbara Taraszka-Drożdż (Uniwersytet Śląski)
btdgd@poczta.fm

Niniejsze wystąpienie stanowi rozwinięcie głównego wątku prezentacji poświęconej sposobom konceptualizacji Strategicznych Jednostek Biznesowych (SJB) w języku angielskim. To właśnie ten język, będąc językiem źródłowym analizowanej terminologii, stanowi punkt odniesienia do porównania konceptualizacji tego fragmentu rzeczywistości biznesowej w języku francuskim i polskim.

Analizie kontrastywnej poddano francuskie i polskie nazwy Strategicznych Jednostek Biznesowych, jak też wyrażenia językowe używane do ich opisu. W ramach zebranego materiału językowego, wybierającą się grupę stanowią rozszerzenia metaforyczne i metonimiczne. Zastosowanie narzędzi językoznawstwa kognitywnego, wypracowanych m. in. w ramach Teorii Metafory Konceptualnej (Lakoff, Johnson 1980, Lakoff 1987; Lakoff, Johnson 1999; Kövecses 2010; Kövecses, Radden 1999; Panther, Radden 1999; Barcelona 2000; Dirven, Pörings 2002; Dirven, Mendoza Ibáñez 2010, etc.), pozwala ukazać zarówno podobieństwa, jak i różnice w konceptualizacjach tych jednostek we wszystkich trzech językach. Omawiane jednostki leksykalne, jak wskazuje analiza, często odwołują się do określonych elementów rzeczywistości społeczno-kulturowej, w ramach której zostały stworzone. Ponieważ każdy z tych elementów może być odmienny w zależności od języka, terminologia ta przysparza wielu problemów w procesie tłumaczenia.

Frame analysis of ‘warehousing and material handling’ terminology in English and Russian

Igor Tuaev (Moscow State Pedagogical University, Russia)

roksolan@gmail.com

In the presentation, I will make an attempt to describe the terminological corpus of ‘warehousing and material handling’ in English and Russian from the cognitive and contrastive perspectives. For this purpose, the discussion is divided into two parts. In the first part, the conceptual analysis of the special domains in the two languages is conducted in accordance with the frame theory as formulated by Minsky (1975) and Fillmore (1985, 2006) and further adjusted to terminological studies by Faber (2012), Ivina (2003), Nikonova (2006). I will present the conceptual domains in the form of hierarchically organized frame structures, verbalized by special and interdisciplinary terms. Applying the frame analysis model, I hope to arrive at basic frames, sub-frames, slots, and terminals, as well conceptual relations within the frame structures. The second part of the discussion provides a comparison of the conceptual systems of ‘warehousing and material handling’ in English and Russian. Juxtaposing them, I intend not only to reveal terminological lacunas and mismatches in the conceptual domains, but also to propose ways of dealing with them.

Towards the cognitive account of the terminological database: The case of legal language

Edyta Więcław ska (Uniwersytet Rzeszowski)

edytawieclawska@poczta.fm

The presentation aims at discussing the potential applications of cognitive linguistics in the field of lexicography. Specifically, the author aims at proving that some of the theoretical assumptions of cognitivism can provide a reliable theoretical background for some crucial polices as regards the arrangement of the entries, formulation of meanings, the treatment of phraseological units and idioms. The author will also touch upon the issue of metaphoricity in the language of law in the relevant lexicographic context. Following the main assumptions of cognitivism, it will be exemplified that the micro- and macrostructure of the final product mirrors to some point the conceptual structuring of our mental lexicon, which should clearly make the final product a user friendly source of reference. The added value here is that the theoretical considerations will relate to the conventional structure of legal regulations and selected principles of legal reasoning, which - in turn - adds the important interdisciplinary dimension to the project. The discussion is based on the project called *MasterData*, which consists in compilation of the database of legal terms.

Workshop

Title: **Hunting for a ‘missing link’: Between cognitive theories and classroom practices**

Organizer: Kamila Turewicz (Akademia Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi)
kamila.turewicz@gmail.com

The proposal of the workshop can be seen as a follow-up of the PACL 2014 Conference’s session devoted to research on relevance of cognitive linguistics for language pedagogy, in particular, the presentations by Jakub Bielak (co-authors Mirosław Pawlak i Anna Mystkowska-Wiertelak): “Teaching the English voice with the help of Cognitive Grammar revisited” and Franka Kermer: “Cognitive Grammar and Foreign Language Pedagogy: Evidence from an Experimental Study”. My subsequent study of the (relatively scarce) literature reporting experimental investigation into effectiveness of adopting CG for foreign language classroom (Bielak (2007), Bielak, Pawlak, Mystkowska – Wiertelak (2013), Kermer (2014)) brought me to the conclusion that inconclusive character of results of the experimental study, obtained in spite of high methodological standards, may point to a ‘missing link’ between the conceptualizations available within Cognitive Grammar (as this cognitive framework was the theoretical basis for the experiments) and reality of a ‘foreign language classroom’ of both practical language and descriptive grammar courses. Specifically, I tend to think that the crux of the issue is some disparity between the conceptualization of language postulated within cognitive linguistics paradigm and the conception(s) of language and grammar dominating among the learners/students of a foreign language.

As follows from the study coinducted by Pawlak & Droźdżał – Szelest (2007), advanced students of English (and the teachers to be) tend to “view grammar as a static body of knowledge that has to be mastered in much the same way as any other factual information” (Pawlak & Droźdżał – Szelest 2007:309). Indeed, the nature of the classroom related ‘grammatical discourse’ strengthens the tendency to think of meaning and grammar as two different entities, rather than inseparable, permeating each other, facets of language, which can be observable in such phrases as: ‘form-meaning mapping’, ‘form – meaning pairings’, ‘effectiveness of rules based on Cognitive Grammar’, ‘semantic descriptions of selected grammatical items’. Presumably, the nature of grammatical discourse supports the students’ thinking about language, which is reflected in such statements as: ‘vocabulary is much more important’, ‘the knowledge of rules does not guarantee that they will be effectively used in communication’, ‘communication is feasible with only rudiments of grammar’.

Essentially, what I have not found in the ‘classroom related grammatical discourse’ is introducing the learners / students to the idea of imaginary function of language – a benchmark of cognitive linguistics perspective on language. The question of how language can serve the function of construing mental images has not been adequately attended to in the kind of discourse; neither has the issue of embodiment of linguistic meaning. I tend to think that attempts to implement the requirements of language pedagogy CG conceptualisations through procedures, identical to traditional teaching of grammar but for the content of instructions, invites on the part of the learners the conclusion that the difference between traditional and cognitive grammar teaching is a matter of different theories and different explanations.

A possible solution to the problem signalled above can be a kind of ‘priming activity’, possibly a workshop, that would familiarise the learners with radically new conception of the nature of language structure prior to the cognitive grammar based instructions. My proposal is meant as an example of such a workshop. The activities in the workshop are based on the concepts of *image schemata* (Johnson 1987), *conceptual metaphor*, *metonymy* and *metaphorical projections* (Lakoff and Jonson 1980), *minimal, primitive and configurational concepts* (Langacker 2008).

The activities aim at:

- (i) helping the students discover embodied nature of language;
- (ii) helping the students realize that all facets of language are rooted in patterns of mental activities – image schemata – encoding all types of bodily experience;
- (iii) making the learners aware of the role of sensory/bodily experience for the construction of both concrete and abstract meanings;
- (iv) helping the learners understand that lexis / grammar / usage are ‘the same kind of thing’ and thus grammar is inherent in all language structure.

The outcome of the workshop I hope for would be constructive comments of workshop participants both on the idea of the type of workshop as a ‘priming’ activity and other issues relevant to the problem of implementing cognitive linguistics in the area of language pedagogy.

General sessions

Wizerunek człowieka sukcesu ukryty pośród metafor

Milena Adaszek-Waliszczak (Uniwersytet Jagielloński)

miladawa@gmail.com

W referacie autorka postara się zaprezentować, jaki wizerunek człowieka sukcesu kreowany jest przy pomocy mowy metaforycznej w tekstach o charakterze poradnikowym. Zainteresowanie tym zagadnieniem wynika z przekonania, że użycie mowy przenośnej pozwala na kreowanie rzeczywistości zgodnej z wizją nadawcy, opartej na półprawdach, a najważniejszym elementem tej wykreowanej rzeczywistości jest właśnie człowiek sukcesu. Metafory z jednej strony pełnić więc będą funkcję kreacyjną, a z drugiej – impresywną, mając za zadanie kształtowanie postaw odbiorców.

Autorka postara się zbadać, jakie aspekty człowieka sukcesu są najczęściej określane za pomocą przenośni (intelekt, wygląd, osobowość?). Będzie chciała przyjrzeć się też temu, z jakich pól semantycznych czerpane jest przez nadawców tekstów sukcesu tworzywo leksykalne metafor, wierząc, że wybór leksyki stanowi (zgodnie z myślą Lakoffa i Johnsona (2011)) odbicie sposobu myślenia autorów tekstów.

Do analizy autorka zamierza wybrać około 5 poradników na temat osiągania sukcesu. Kolejno wynotuje z nich przenośnie, które służą autorom do opisu człowieka sukcesu. Zabrany materiał zostanie podzielony pod względem aspektów ludzkiej osoby, które są w nim opisywane. Później autorka zaproponuje podział pod względem wykorzystanych przez autorów pól leksykalnych.

Wstępne obserwacje materiału leksykalnego pozwalają podejrzewać, że najczęściej opisywanym „aspektem człowieka sukcesu” będzie jego umysłowość (intelekt). Z pól semantycznych wskazać natomiast można na metaforę drogi/podróży, metaforę techniczną i metaforę gry/teatru. W obrębie wymienionych pól człowiek określany jest jako: podróżnik/kapitan/sternik, maszyna/sprzęt, aktor/gracz. Jeśli badania potwierdzą taki podział to pozwoli on na wyciągnięcie szerszych wniosków na temat prezentowanego w poradnikach językowego obrazu świata i wizerunku człowieka.

Towards a model of concept metamorphosis: A cognitive account

Rafał Augustyn (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie)

Agnieszka Mierzwińska-Hajnos (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie)

augustyn.rafal@gmail.com

agahaj@interia.pl

The evolution of the semantic representation system is a universal phenomenon in human language that plays an essential role in a language-mediated conceptualization of the world. However, the conceptual mechanisms underlying this process have not been completely understood. Since neither contemporary linguistics, nor cognitive sciences offer an entirely adequate instrument of an in-depth exploration of these processes, it is essential that such an instrument be developed as it would contribute to a better understanding of transformations in the conceptual system of a given culture and society, their causes and evolution.

This paper offers a discussion upon the preliminary model of concept metamorphosis, which, in our opinion, might become a successful tool used to investigate the semantic-cum-conceptual change of various linguistic phenomena. The model, being rooted in the cognitive tradition and allowing for the dynamic change of concepts, should, in our view, derive from the conceptual blending-oriented research, and simultaneously point to the aspect of a speaker-hearer interaction. For this reason, the proposed model of concept metamorphosis is considered to be a further development of *Conceptual Blending Theory*, a broad research enterprise initiated by Gilles Fauconnier and Mark Turner (2002), coupled with the relevance-driven model of conceptual blending as postulated by Line Brandt and Per Age Brandt (Brandt & Brandt 2005 and Brandt 2013), and combined with Ronald W. Langacker's (2008) theory of *Current Discourse Space*. We believe that, by incorporating the recent insights deriving from the above-mentioned traditions, while simultaneously allowing for critical comments on the functionality of already existing ones (Libura 2010), we arrive at a universal model of conceptual integration that could be applied in analyses of concept change.

Constructing blame in a story retelling

Janusz Badio (Uniwersytet Łódzki)

jbadio@hotmail.com

In this talk I will present two related experimental studies into the construal strategies employed by advanced students of English ($N=33$). The first study asked them to reproduce a certain story about a married couple and money that went up in smoke from the point of view of the wife. In one condition of the experiment the participants had to be as objective as possible, whereas in the other condition they had to blame the husband for what had happened. As expected, there was a significant relationship between the numbers of the objective events, subjective events as well as evaluative comments and the independent variable, i.e. the instruction to either put blame on the husband or be objective. The students in the "blame the husband" group foregrounded subjective events and subjective evaluations of what had happened in the input story.

In the follow-up language comprehension task, I investigated whether the stories constructed in the production task would be rated differently, depending on whether they belonged to the "be objective" instructions condition or "blame husband" instructions condition. The rating was that of story coherence, and thus its causal structure, operationalized as credibility and measured on a scale ranging from 1 to 8. It was assumed that stories in the "be objective" condition would fare better in terms of their causal structure of a narrative, as compared to stories in the "blame husband" condition, since the latter contained a substantial amount of evaluative material and subjective events. In line with those predictions, participants rated objective condition stories as significantly more credible than "blame husband" stories, thus lending support to the role that the presence of objective vs. subjective events and evaluative comments play in construal operations.

Communal or personal? Construal and perspectivization in Hungarian folksongs

Judith Baranyi (Patrona Hungariae Catholic School Centre, Hungary)

baranyikoczy@gmail.com

While cognitive linguistics has introduced a number of theories and methods of analysis with reference to text construal, a corpus based study of the various text types is still in its prime. However, a large group of questions about construal is to a certain extent text type-specific. Such a semantic problem is the initial natural image (known as 'sill') in Hungarian folksongs, which expresses metaphorically a social or mental state, e.g.:

*From above blows the autumn wind
The leaf rattles on the tree.
Come, my baby, where have you been?
You didn't come here the last two nights.*

The question is how such texts compose one unit of meaning. This paper focuses on the way natural images integrate a communal and personal perspective, and how their meaning evolves in the dynamic process of construal.

The method of analysis is to locate the viewpoint (Bühler 1934, Sanders-Spooren 1997) from which the referential scenes are construed: first off-stage, then, becoming explicit, on-stage (Varhagen 2007). A closer examination of natural images, however, reveal that they allow a dual perspective based on communal conventional truth vs. personal actual experience at the same time. The two perspectives are valid simultaneously by virtue of highly schematic expressions having the potential of multiple reference points. The temporal aspect of the dual interpretation leads to observations such as in the process of construal the speaker becomes from implicit to explicit, the subject of consciousness from communal to personal, and so the event viewed from a communal perspective is re-interpreted from an individual point of view at a later stage of the text, which also involves an act of re-construal. This special way of construal shows how folksongs, part of communal poetry, may express personal emotions at the same time.

COMPLETE PATH in Polish: A usage-based study of constructional alternatives

Daria Bębeniec (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie)

Małgorzata Cudna (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie)

daria@hektor.umcs.lublin.pl

mcudna@hektor.umcs.lublin.pl

The concept of COMPLETE PATH (henceforth: CP) can be expressed by two constructional variants in Polish. While the source-prepositional phrase is invariably headed by the preposition *od*+GEN ‘from’, the goal argument may be introduced by two alternative prepositions: *do*+GEN ‘to’ or *po*+ACC ‘(up) to’. Therefore, two different constructional forms (*od-do* and *do-po*) are available for the expression of very similar meaning:

(1) (...) zdjęcia ogląda się w kolejności od najnowszego do najstarszego (...).

‘(...) photos are viewed in the order from latest to oldest (...).’

(2) (...) który towarzyszył każdej najważniejszej chwili życia kobiety, od porodu po codzienne sprawy.

‘(...) which accompanied every all-important moment of a woman’s life, from childbirth to everyday matters.’

In line with the cognitivist and constructionist assumptions that “all form is conceptually or functionally motivated” (Glynn 2014: 11) and that grammatical structures carry meaning in and of themselves, as well as following Goldberg’s (1995) Principle of No Synonymy, the paper provides a corpus-based account of the two constructional alternatives of CP in Polish. The specific hypothesis and at the same time point of departure for our analysis will be Przybylska’s (2002: 485) insights into the differences between the prepositions *do* and *po*, which pertain to the conceptualization of Trajector’s extent: in the case of *do* it is rather linear and one-dimensional (and hence more predictable), whereas in the case of *po* it tends to be two- or three-dimensional (ergo, more chaotic and less predictable). Despite the fact that the hypothesis concerns only one element of the CP construction (Trajector), our expectation is that, given the nature of constructional meaning as well as the findings of the previous research on constructional variation (Wulff 2006, Hilpert 2009, Bresnan and Ford 2010, Gilquin 2010, Klavan 2012 and 2014), the differences between both variants at issue are to be found across all three participants (Trajector, Landmark 1 and Landmark 2) and the verb occurring in a given clause. In order to test this expectation, we will annotate over 250 occurrences per each constructional alternative (529 in total, manually selected from the original sample of 1400 instances) for a range of morphosyntactic and semantic variables identified and validated in the previous research. The factors include for example: 1) Landmark complexity 2) Trajector person and number, 3) verb tense and aspect, 4) Trajector and Landmark animacy, 5) Landmark polarity and 6) semantic class of verb. The data will be analyzed by means of both monofactorial and multifactorial statistical techniques (such as chi-squared tests, correspondence analysis and logistic regression, as recently demonstrated in Glynn and Robinson 2014). Ultimately, the study seeks to isolate the factors that are significant for the choice of one constructional variant over the other and to identify the most preferred contexts for each of the constructions.

Monotransitive constructions in English and their equivalents in Polish

Bogusław Bierwiaczonek (Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie)

bbierwiaczonek@gmail.com

The talk is an attempt to discuss and provide a radial model of English monotransitive constructions and their Polish equivalents. It is argued that although it is important to find surface generalizations and the role of basic syntactic patterns in language, as proposed by Goldberg 2006, an exhaustive account of a language viewed as a network of constructions should also allow for motivated syntactic extensions of the basic constructional patterns. Thus the family of English monotransitive constructions is discussed as a prototype-structured category (as presented by Bierwiaczonek, under review) and compared with their equivalents in Polish. The comparison shows explicitly the areas of constructional overlap and divergence, accounted for in terms of different constructional resources of the two languages.

Obrazowanie małżeństwa i małżonków we współczesnym dyskursie religijnym

Marta Chojnacka-Kuraś (Uniwersytet Warszawski)

marti.ch@wp.pl

Referat dotyczy sposobu przedstawiania związku małżeńskiego oraz męża i żony w wybranych współczesnych teksthstach publicystycznych, wyrażających religijną (katolicką) perspektywę oglądu fenomenu małżeństwa. Interesuje mnie język tych polskich autorów, którzy deklarują swoją świadomość, otwartą i zaangażowaną religijność oraz ukazują istotne problemy i zjawiska społeczne przez pryzmat katolicyzmu jako wyznania chrześcijańskiego. Analizowane przezem mne teksty dotyczące tematyki małżeńskiej to m.in.: raport Laboratorium WIĘZI Małżeństwo: reaktywacja (2009); Z. Nosowski, *Parami do nieba. Małżeńska droga świętości* (2010); E. Kiedio, *Osboliwe skutki małżeństwa* (2014); Sz. Hołownia, *Małżeństwo daje szczęście* (2014).

Metodologicznie referat osadzony jest w tym nurcie semantyki kognitywnej, który przedstawia znaczenie w formie *ram interpretacyjnych* (zgodnie z teorią Fillmore'a 1985) lub *wyidealizowanych modeli kognitywnych* (ang. *ICM = idealized cognitive model* w terminologii Lakoffa 1987). Odwołuję się także do koncepcji R. Langackera (2009), zgodnie z którą na znaczenie wyrażenia językowego składa się nie tylko pewna treść pojęciowa, lecz także sposób jej przedstawienia, czyli obrazowanie.

W prowadzonych badaniach zamierzam zrealizować dwa cele szczegółowe:

- 1) odtworzenie struktury religijnego modelu poznawczego MAŁŻEŃSTWA (religijnej subkategorii MAŁŻEŃSTWA) – chodzi o przedstawienie listy składników, jakie są wyróżniane i opisywane w badanych teksthstach;
- 2) scharakteryzowanie sposobów obrazowania relacji małżeńskiej i małżonków – osiągnięciu tego celu ma służyć opis środków leksykalnych, za pomocą których autorzy analizowanych teksthstów charakteryzują małżeństwo oraz męża i żonę (m.in. dobór hiperonimów względem rzeczownika *małżeństwo*, np. *sakrament, wspólnota, przymierze*).

Zakładam, że struktura religijnego modelu pojęciowego MAŁŻEŃSTWA, wyłaniająca się z badanych teksthstów, jest inna niż struktura modelu świeckiego (cywilno-prawnego). Podobnie można się spodziewać, że obrazowanie związku małżeńskiego oraz małżonków w teksthstach wyrażających perspektywę religijną pod pewnymi względami odbiega od potocznego postrzegania małżeństwa. Przeprowadzona analiza ma wydobyć te cechy, które stanowią o specyfice takiego ujęcia relacji małżeńskiej.

Metaphors and psychology: The case of bioenergetics

Monika Cichmińska (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie)

mcichmincka@gmail.com

The goal of the present paper is to study the language of bioenergetics, one of the approaches in modern psychology and psychotherapy, proposed and developed by Alexander Lowen. According to Lowen, we "are not fully in or with our bodies. We treat the body as an instrument or machine. (...) Bioenergetics is a therapeutic technique to help a person get back together with his body" (Lowen 1975: 43). We will discuss Lowen's concepts of flow, energy and mind-body dichotomy. Following numerous studies on metaphor in science (Leary 1984, Zawisławska 2011), we would like to show that "metaphor is essential to every aspect of science. (...) The models and theories that scientists use to explain their observations are metaphorical constructs" (Brown 2008). We would also like to discuss the role that metaphor plays in a psychological approach or school, and suggest why some metaphors in psychology are more pervasive than others.

The present paper is part of research into the language of selected psychological schools and theories, their metaphorical basis, as well as the effectiveness and functions of the metaphors used.

Naming ANGERin English: Vantage Theory Approach

Iryna Danylchenko (Nizhyn University, Ukraine)

danylchenko1@rambler.ru

The presentation offers an analysis of English emotion words denoting ANGER (*anger, rage, fury* etc.) drawing on Vantage Theory methodology which treats categorization in terms of human orientation in space-time underlying two vantages: dominant or recessive (MacLaury 2002: 496). The dominant vantage starts with a focus and a stronger attention to similarity while the recessive vantage arises when the role of similarity weakens due to attention to difference (Glaz 2012: 24).

In case of anger terms the dominant vantage construction starts with identifying the focus by the noun *anger* indicating semantic features in definitions of other terms denoting anger: *outrage, fury* etc. The dominant vantage is encoded by three groups of words modifying the focus. The intensity terms *rage, fury, wrath* and *ire* indicate an increase in anger revelation. Resistance terms *outrage* and *indignation* specify the causes of emotion indicated by the semantic features '*insulted*', '*unfairly treated*', '*morally wrong*'. Temporal terms *resentment* and *tantrum* imply the duration of anger.

The recessive vantage is linked to three groups of words with stimuli viewed as different from the focus. Firstly, the terms indicate a decrease in anger intensity: *fret, annoyance, irritation, vexation* and *exasperation*. Secondly, the idiom *to be at daggers drawn with smb.* implies counterforce represented by the noun *dagger* standing for 'antagonism'. Thirdly, the result word *bate* conveys *angry mood* as a result of influence of different forces.

The intermediate vantage represents the mixture of anger and fear designated by the words *frenzy* and *hysteria*, on the one hand, and transition from anger to the feeling of hatred denoted by the words *spite* and *malice*, on the other hand.

To conclude, the dominant vantage is encoded by the focal noun *anger* and the terms specifying scalar, causal and temporal characteristics of the emotion; the recessive vantage encompasses words denoting a decrease in emotion intensity, counterforce and result; the intermediate vantage represents a mixture of anger and fear as well as transition from anger to hatred.

Taksonomia pojęcia DOMU w polszczyźnie

Małgorzata Dawidziak-Kładoczna (Akademia Jana Długosza w Częstochowie)
gosiadk@poczta.onet.pl

Jednym z najważniejszych pojęć w wielu językach świata jest pojęcie DOMU. W języku polskim jego leksykalnym eksponentem jest wyraz dom, który posiada kilka znaczeń. Celem mojego wystąpienia będzie omówienie taksonomii domu charakterystycznej dla polszczyzny, co ma związek z kategoryzowaniem tego pojęcia w języku polskim.

Dom, podobnie jak np. ratusz, kościół, szkoła, pałac, fabryka, teatr, należy do kategorii budynków, ta z kolei do artefaktów. Struktura semantyczna domu nie jest jednolita, ponieważ taksonomia domu stanowi pewne kontynuum. Po pierwsze, dom służy ludziom do mieszkania, życia. W tej klasie możemy wyróżnić rozmaite podklasy, m.in. willę, bliźniak, szeregowiec, dworek, blok, kamienicę itp. Po drugie, funkcja mieszkania zostaje w pewnym sensie zinstytucjonalizowana. Dom staje się więc substytutem prawdziwego domu, to potwierdzają takie połączenia, jak: dom noclegowy, dom dziecka, dom starców, dom pomocy społecznej i wiele innych. Po trzecie, w przypadku niektórych obiektów, których nazwa zawiera leksem dom, funkcja mieszkania staje się nieistotna lub wręcz niemożliwa. Są to po prostu instytucje, co ilustrują takie nazwy, jak dom harcerza, dom literata, dom rzemieślniczy, dom pracy twórczej itp. Po czwarte, do domu pojмowanego w aspekcie instytucjonalnym dołącza czynnik biznesowy. Oznacza to, że niektóre obiekty, określane domami, są instytucjami nastawionymi na zysk lub po prostu przedsiębiorstwami, np. dom zdrojowy, dom wydawniczy, dom pogrzebowy, dom bankowy. Zaprezentowana taksonomia, mająca podstawy w procesach mentalnych, dowodzi, że znaczenie domu ewoluje więc od obiektu służącego ludziom do mieszkania, przez obiekt-instytucję aż do przedsiębiorstwa.

Construals and meanings – evidence from temporal expressions

Mikołaj Deckert (Uniwersytet Łódzki)

mikolaj.deckert@gmail.com

This paper attempts to bring together investigations of temporality and quantification. I look into alternate construals (Langacker 1987, 2008) of time structured metaphorically in terms of quantifiable material. Those two types are termed “cumulative” and “fractional”, as in the former time is conceptualised through summation of units – as in (1) below – while in the latter time quantities are structured metonymically as profiles, or fractions, of more complex bases – as in (2).

- (1) How would you feel if your best friend had to go away for six months?
- (2) How would you feel if your best friend had to go away for half a year?

I report on a study which aimed to empirically test the hypothesis that alternate construals of duration result in different meanings. For that purpose participants were assigned to a “cumulative” and “fractional” condition and answered questions by positioning their estimations of cases like the one above on a 1-7 scale. Preliminary findings indicate that there are statistically significant differences in meaning construction across the cumulative and fractional construal conditions.

Peryferie kategorii STRACHU a jej centrum. Analiza wybranych aspektów semantyki czasowników

Marta Dobrowolska (Uniwersytet Wrocławski)

martadobr@gmail.com

Obserwacje zaprezentowane w niniejszym referacie są częścią analizy polisemii czasowników strachu. Centrum kategorii zajmuje czasownik *bać się*, należą do niej również takie czasowniki jak *lękać się*, *trwożyć się, drżeć, obawiać się, niepokoić się*, a także *martwić się* czy *denerwować się*. Dwa ostatnie mogą profilować zarówno stany zaliczane do kategorii STRACHU, jak i innych ogólnych kategorii: *martwić się* – SMUTKU, zaś *denerwować się* – GNIEWU.

Celem referatu jest wykazanie korelacji między typami struktur gramatycznych, w jakich pojawiają się analizowane czasowniki, a stopniem ich przynależności do kategorii STRACHU. Zgodnie bowiem z założeniami gramatyki kognitywnej: sposób portretowania treści pojęciowej (a więc między innymi postać gramatyczna struktury językowej) jest integralnym elementem znaczenia. Gradacyjność przynależności do kategorii dotyczy nie tylko leksemów traktowanych jako całości (tj. niektóre czasowniki są bardziej prototypowe dla kategorii od innych), ale i sensów poszczególnych czasowników. Jako kryterium wyróżniania znaczeń przyjęliśmy charakterystykę uczestników procesów profilowanych przez zdania zawierające dany czasownik. Okazuje się, że pewne struktury można powiązać z centrum kategorii STRACHU (mają bowiem tendencję do profilowania uczuć bliskich prototypowemu strachowi), inne będą związane ze stanami mentalnymi leżącymi na jej peryferiach. Nie oznacza to, że konstrukcje realizujące schemat prototypowy dla kategorii nie mogą profilować sytuacji znacznie odbiegającej od scenariusza uznanego za prototypowy.

Obserwacja zjawisk peryferyjnych jest równie istotna, co próby definiowania centrów kategorii. Dzięki niej uwidacznia się bowiem nieostrość pojęć, którymi posługuję się nasze umysły, przekładająca się na płynność semantyczną, która szczególnie silnie ujawnia się wśród czasowników.

Force-dynamic patterns of the theory of evolution

Anna Drogosz (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie)

drogosz000@poczta.onet.pl

The objective of this paper is to demonstrate the dependence of the theory of evolution on force-dynamic patterns described by Talmy (2000). An analysis of texts on evolution (beginning with Darwin's *On the Origin of Species* and ending with contemporary texts on evolution) reveals that the key tenets of the theory, i.e. the struggle for existence and the notion of natural selection, are understood and described in terms of force dynamics. Especially interesting is the construal of natural selection as a stronger Antagonist and organisms/species as a weaker Agonist undergoing change in time. While this construal can be detected in Darwin's framing of the theory, it is in fact marginal in *The Origin*. Only in later texts on evolution force-dynamic patterns are fully exploited and natural selection is explicitly referred to as a force.

We believe that the analysis of force-dynamic patterns underlying the theory of evolution indicates that the way the theory of evolution has been framed and represented in language is largely determined by conceptual pressures. On the one hand, evolutionists have had a limited number of conceptualizations rooted in our physical and social experience to choose from: relationships can be construed as antagonistic or cooperative. On the other hand, antagonistic construal, once selected, can be represented by limited linguistic resources. However, there seem to be also rhetorical preferences for some construals: antagonistic construal allows for a richer description of participants of a relationship, evokes stronger emotional response in readers, and makes a text more interesting to read. Consequently, we believe that the rhetorical pressures are also, at least partially, responsible for the career of force-dynamic construal in the theory of evolution.

EXOCENTRIC vs. CREATIVE. An argument for an update in terminology: Slang compounds in English

Alicja Dziedzic-Rawska (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie)

alicja.dziedzic.rawska@poczta.umcs.lublin.pl

It has been more than ten years since Réka Benczes (2004) used the term *creative* with regard to compounding to deal with ‘a more imaginative word formation process’ (p. 11). Surprisingly, the term did not receive any follow-up and linguists still widely acknowledge the ‘old’ terms, endocentric and exocentric, coined by L. Bloomfield (1933) (see e.g. Iacobini&Giuliani 2010 or Ralli&Andreou 2012).

Exocentric compounds are characterized by non-headedness or non-transparency, both meaning that the internal composition of a phrase is not responsible for its external distribution, e.g. *atom bomb* ‘a combination of marijuana or hashish with opium or cannabis or cocaine’, *chickenbrain* ‘a fool’ or *bean bandit* ‘a Mexican’. These examples, involving metaphor and metonymy, show that transparency, and thus exocentricity, is a matter of perception. In reversed sequence, these instances could be analysed as follows: the most transparent (least exocentric), the averagely transparent (averagely exocentric) and the least transparent (most exocentric). Because the clear line of what is and what is not exocentric is difficult to grasp, in this study the author challenges the widespread view that compounds are semantically, apart from morphosyntactic criteria, either endocentric or exocentric. On the basis of data collected from Green (2000), s/he argues that the latter is properly called *creative*. The main reason for so doing is that the term *creative* suggests a cline of transparency, whereas the ‘old’ terms rigorously identify compounds in terms of either/or. As language itself functions thanks to the imagery and creativity of conceptualizers, there is no need for the Bloomfieldian distinction. As a matter of fact, every word, as well as every compound is creative, but not necessarily exocentric.

Zrozumieć innych. Konceptualizacja ‘empatii’ we współczesnej polszczyźnie

Marta Falkowska (Uniwersytet Warszawski)

m.falkowska@uw.edu.pl

Przedmiotem mojej uwagi w niniejszym referacie jest znaczenie leksemów nazywających unikalnie ludzką „zdolność dzielenia i rozumienia stanów mentalnych innych ludzi” (Gärdenfors 2012: 17), a ściślej – zdolność rozumienia i podzielania emocji będących ich udziałem. Centralnym elementem interesującego mnie pola semantycznego jest stosunkowo niedawno zapożyczony do polszczyzny rzeczownik *empatia*. Najwcześniej poświadczona tego rzeczownika w dostępnych korpusach tekstu pochodzi z lat 70. XX wieku. Moim zamierzeniem jest ustalenie, jaką relację semantyczną łączy rzeczownik *empatia* z używanymi wcześniej w polszczyźnie słowami takimi, jak np. *współczucie*, *współodczuwanie*, *zrozumienie* [dla kogoś], *wyrozumiałosć* [dla kogoś/czegoś], *litość*, itp. W celu ukazania możliwej jako najpełniejszego obrazu rozpatrywanego pola semantycznego, uwzględnione zostaną nie tylko rzeczowniki, ale również inne części mowy: czasowniki (np. *wznuć się/wznuwać się* [w coś/w kogoś], *współczuć*, *litować się* [nad kimś]), przymiotniki (*empatyczny*, *wyrozumiały*) oraz przysłówki (*empatycznie*, *współczującąco*). Proponowana analiza oparta jest na zgromadzonym przez autora korpusie tekstu współczesnej polszczyzny (podkorpus zrównoważony Narodowego Korpusu Języka Polskiego, uzupełniony o wypowiedzi zaczepnięte z archiwów prasowych oraz z Internetu). Przegląd użyć interesujących mnie jednostek pozwala ustalić m.in. jakie są własności syntaktyczne tych jednostek, jakie jest ich typowe otoczenie leksykalne, jakie kolokacje tworzą, w skład jakich kolekcji wchodzą (por. Bartmiński, Niebrzegowska-Bartmińska (2009: 180)), jakie wartościowanie przypisują im mówiący, itp. Te obserwacje pozwalają zrekonstruować sposoby językowego obrazowania (konceptualizowania) empatii. W mojej analizie wykorzystuję narzędzia i metody tzw. lubelskiej szkoły etnolingwistycznej. W myśl założeń lingwistyki kognitywnej i kulturowej dążę nie do opisu języka jako systemu samego w sobie, ale do odtworzenia sposobu rozumienia pojęć przez mówiących żyjących w określonej kulturze.

Co mają wspólnego gramatyka kognitywna i modele generatywne?

Magdalena Feret (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach)

maga44@tlen.pl

Jak wiadomo, tym, co łączy modele generatywne (teorię GB i program minimalistyczny) oraz gramatykę kognitywną, jest dążenie do zrozumienia istoty mentalnych procesów przetwarzania języka. Jednak żadna z nich nie ujmuje pełni działania systemu językowego. Z badań autorki referatu wynika, że pewne rozwiązania przyjęte przy analizie zjawisk językowych z punktu widzenia gramatyki kognitywnej potwierdzają wnioski płynące z analizy przeprowadzonej z perspektywy modeli generatywnych i odwrotnie, a rozwiązania z punktu widzenia jednej z wymienionych teorii uzupełniane są poprzez te wynikające z drugiej teorii.

W niniejszym referacie najpierw zostaną porównane główne założenia modeli generatywnych (Chomsky 1981, 1986, 1995, 2000) i gramatyki kognitywnej (Langacker 1987, 1991), ich podejście do badań nad językiem oraz sposób rozumienia i definiowania takich pojęć jak język, gramatyka, zdanie czy fraza nominalna, a także przedstawione korzenie metodologiczne obu modeli. Jak wiadomo, modele generatywne i gramatyka kognitywna w znacznym stopniu różnią się od siebie. Skupiają się na różnych obiektach badawczych, mają inne założenia metodologiczne. Inne jest ich podejście do badań nad językiem. Niemniej, gdy dokładnie porówna się ich metodologie oraz dokona ich oceny, okazuje się, że mają ze sobą wiele wspólnego, co zostanie zaprezentowane w dalszym ciągu referatu, w oparciu o kryteria oceny, sformułowane przez następujących językoznawców i metodologów: Chomsky 1965; Popper 1935/2005; Bobrowski 1993; Więckowski 2000, 2008; Kardela 1992; Lakatos 1978.

Metafora multimodalna w polskim dyskursie publicznym. Językowo-ikoniczne sposoby deprecjonowania politycznego

Marta Florczuk (Uniwersytet Warszawski)
marta.florczuk@wp.pl

W dobie hegemonii kultury wizualnej – prymatu obrazu nad słowem pisany i popularyzacji skondensowanego przekazu treści przy stosunkowo niewielkim wysiłku interpretacyjnym odbiorcy, metafory multimodalne są często wykorzystywany orężem walki politycznej.

Językowy przekaz wzbogacony obrazem, stanowiącym dodatkowy środek aktywizujący jego sens, staje się ważną częścią komunikacji społecznej i istotnym elementem dyskursu politycznego.

Taki stan rzeczy sprawia, że grafiki wykorzystywane we współczesnych tekstach publicystycznych przestają pełnić wyłącznie funkcję estetyczną – nierzadko stają się ikonicznymi bodźcami przywołującymi domeny źródłowe metafor wyrażonych językowo.

W swoim referacie przedstawię interpretację wybranych przykładów politycznej metafory multimodalnej zgodnie z teorią dynamicznego podejścia do metafory w ujęciu Cornelii Müller. Połączę badania metafory z badaniami ikoniczności w języku oraz przedstawię wnioski dotyczące ogniskowania uwagi odbiorcy (*linguistic attention*) na wybranych elementach przekazu tego typu.

Metamorphosis as a means of imagery interpretation of the eroticized human body in the English modernist fiction (a conceptual study)

Iryna Galutskikh (Zaporizhzhya National University, Ukraine)
irina_galutskih@mail.ru

Human body has been the focus of attention of multiple scientific paradigms (both natural sciences and the humanities) since ancient times. Nowadays the representations of the body in a variety of discourses are analyzed in the humanities from various aspects as a socio-cultural phenomenon.

It was observed that in the modernist period the topic of the human body and corporeal perception of the world gets noticeable foregrounding, that finds reflection in the literary semantics. The aspects of the human body accentuated in modernist poetics embrace sensory, socialized, eroticized ones, etc.

The object of this research is the image of eroticized body in modernist fiction. It aims at the study of the means of the literary interpretation of the image of eroticized body in modernist literary prose. The research focuses on the study of the specific ways of imagery conceptualization of the eroticized body in modernist poetics and metamorphosis as one of the cognitive mechanisms of image formation that implies change, movement or transformation and the relation of conversion between the contiguous literary images.

The aim is realized with the methods of semantic and cognitive types of linguistic analyses applied, which imply the process of reconstruction of conceptual metaphors in the text (Lakoff & Johnson 1980; Kövescs 2002). The material of the research is the texts D.H. Lawrence's novel "Lady Chatterley's Lover" (2011).

The results obtained demonstrated that in the imagery system of D.H. Lawrence's novel the *eroticized body* is depicted by means of the transformation of the image of a *fish* into a *kittiwake* and of an *ocean/sea* into a *woman (female body)* (implying conceptual metaphors *UMAN BEING IS A FISH*, *HUMAN BODY IS AN OCEAN/SEA*, *UMAN BEING IS A KITTIWAKE*). The metamorphosis is applied by the author in the course of the image formation process to signify the highest level of realization of female sexuality and sensuality that serve as the stimulus of transformations in the imagery space of the literary text. The direction of image conversion is substantiated by the symbolic meaning of both source and target images of metamorphosis.

Zwrotność powiązań w empirycznej sieci leksykalnej języka polskiego

Izabela Gatkowska (Uniwersytet Jagielloński)

izabela.gatkowska@uj.edu.pl

Empiryczna sieć leksykalna została zbudowana za pomocą eksperymentu swobodnych skojarzeń słownych, w których wzięło udział 900 osób. Badani podawali jako odpowiedź pierwszy wyraz, jaki przychodzi na myśl po zrozumieniu wyrazu *bodźca*. Ponieważ eksperiment miał formę cykliczną, co znaczy, że wyrazy odpowiedzi uzyskane w cyklu początkowym zostały użyte jako bodźce w cyklu kolejnym, to powiązania *bodziec – odpowiedź* utworzyły sieć leksykalną. W wyniku eksperymentu, w którym użyto 322 wyrazybodźce -w tym 63 bodźce prymarne (cykl początkowy), którymi były rzeczowniki z listy Kent–Rosanoffa(polska wersja listy – za Kurcz,1967), oraz 259 bodźców sekundarnych (cykl kolejny) –najczęstsze skojarzeniado każdego bodźca prymarnego uzyskane w eksperymencie Kurcz.

Uzyskana w wyniku eksperymentu sieć zawiera 11 224 węzły leksykalne (różne wyrazy notowane w komputerowym *Słowniku fleksyjnym języka polskiego*, Lubaszewski i inni, 2001) oraz 50849 różnych powiązań pomiędzy wyrazami (węzłami). W sieci mamy: 7757 rzeczowników (69.1% węzłów), 2 459 przymiotników (21.9 % węzłów), 744 czasowników (6.6 % węzłów) oraz 264 wyrazów innych klas (2.4% węzłów). Dane te pokazują duże podobieństwo do współcześnie budowanej sieci języka flamandzkiego, gdzie: rzeczowniki to 72%, przymiotniki to 18%, czasowniki to 9% oraz inne to 1% węzłów (De Deyne S., Storms G. (2008),Word associations: Network and semantic properties, *BehaviourResearchMethods* 40 (1), s.213-231).

Jedną z charakterystycznych cech sieci uzyskanych eksperymentalnie są powiązania zwrotne, które polegają na tym, że odpowiedź B do konkretnego bodźca A jest jednocześnie bodźcem wywołującym bodziec pierwotny A, np. *stół* → *krzesło*, *krzesło* → *stół*, *igła* → *nitka*, *nitka* → *igła*, *kapusta* → *kiszona*, *kiszona* → *kapusta*. W powiązaniach zwrotnych zwraca uwagę asymetria siły powiązania, np. *kapusta* → *kiszona* 432 odpowiedzi wobec *kiszona* → *kapusta* 82 odpowiedzi. Analiza właściwości 1 329 par powiązań zwrotnych występujących w naszej sieci będzie przedmiotem tego referatu.

The picture of Ukraine, the European Union, the USA and Russia in Polish, German and Russian press releases devoted to the conflict in Ukraine

Agnieszka Gaweł (Uniwersytet Jagielloński)

agnieszka.gawel@uj.edu.pl

In the following paper we discuss the relevance of two linguistic models: the cognitive grammar of Ronald Langacker and the ethnolinguistics of Jerzy Bartmiński to the analysis of press releases devoted to the conflict in Ukraine. Both models put particular attention to the influence of individual and intersubjective experience on the choice of language means used by the conceptualizer to describe a particular event. They differ though in the methodology applied for the analysis of the interrelations between linguistic expressions chosen in a particular text and the conceptualization process. The analysis presented in this article aims to evaluate the descriptive tools provided by both models for the reconstruction of the picture of Ukraine, the European Union, the USA and Russia in selected Polish, German and Russian press releases.

Assessing creativity in the classroom: literary translation education in the cognitive framework

Agnieszka Gicala (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie)

agicala@onet.pl

The present paper aims to discuss the problem of literary translation training and the assessment of literary translation in the classroom. The teaching of literary translation differs from teaching other types of translation in that it demands from students a larger proportion of critical thinking and thus must allow more creativity than the teaching of specialised translation. How to reconcile this with the obvious demand for professional training? What can a literary translation course offer to teach students during 30 contact hours in the classroom and how to ensure correct and objective assessment in the final examination? The paper presents selected practical teaching solutions designed for a literary translation course in the third, final year of BA translation studies, which have actually been used by the present author. The texts for analysis in class ranged from modern Polish and English poetry to Christmas carols, passages from novels and even mystical treatises. The main concept applied as a tool of analysis and an aid in translation (and translation assessment) was the linguistic worldview, as developed by the Lublin school of ethnolinguistics, which is situated within the framework of cognitive linguistics. The present paper also presents a sample written examination following the course and discusses the criteria used in its assessment along with the actual answers given by students.

Viewing arrangement in null subject clauses in Polish

Iwona Góralczyk (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie)
iwonagor@wp.pl

Given that Polish is a pro-drop language whose rich agreement morphology allows for the use of null referential and non-referential subjects as an unmarked strategy in communication, the present analysis attempts to argue that distribution patterns of such subjects go far beyond morphosyntactic constraints and have a complex conceptual-semantic basis. Specifically, it is our goal to consider a selection of discourse samples and text fragments with a view to identifying some conceptual factors underlying the construal of a speech situation in its relevant context, motivating the conceptualizer's selection of a null subject clausal pattern or the rejection of one, even if the referent of such a subject is, logically, fully accessible and unambiguous. We shall further attempt to specify the semantic import of null subjects into such clausal patterns.

The analysis is premised upon a few methodological claims, in full accordance with cognitive linguistic principles. First, the analysis follows a bottom-up and not top-down approach to usage and usage-based schemas, which makes the study of individual examples worthwhile. Second, a clause with a null subject is a construction schema. Third, the choice between a null subject and a non-null subject is not optional, any syntactic difference should alert the linguist to the existence of clear semantic differences.

As the analysis has revealed, we can ascribe the particular arrangements of the scenes of the events in the considered cases to perspective and two specific sub-dimensions of construal, i.e. vantage point and viewing arrangement between the ground and the object of conception. Furthermore, it becomes apparent in light of the examples studied that the semantic import of null subjects needs to be considered in the ecology of the whole system of nominal forms available in a given language.

Interaction of verbal and pictorial modality. A case study of image schematic metaphors

Elżbieta Górska (Uniwersytet Warszawski)

elzbieta.gorska@uw.edu.pl

As compared to purely verbal manifestations of image schematic metaphors, their multimodal realizations have received far too little attention in cognitive linguistics than they would deserve (for relevant studies see, e.g., Cienki (2005, 2013), Calbris (2008), Mittelberg (2010) on co-speech gesture, Forceville (2006, 2013) on film; Zbikowski (2009) on text painting in music; Pérez Hernández (2014) on commercial brands and logos). It will be argued that image schemas (Johnson 1987, Talmy 1988), since they are skeletal conceptual structure, afford an excellent source domain for metaphors that are realized verbo-visually in cartoons. The cartoons of interest for this study are all by Janusz Kapusta, a Polish artist, whose works have appeared every week in the Polish magazine "Plus-Minus" for over ten years. Highly schematic in the drawings, in the corresponding captions the cartoons reflect on human life and human condition, social and political relations, emotions, beliefs, values, time, and on many other issues. For close examination a selection of the cartoons is chosen in which abstract target concepts are catively encoded in terms of image schemas (PATH, STRAIGHT, LINK, FORCE, in particular) whose elements are cued by means of the pictorial and verbal modality. In contrast to the gestural medium, films and music, where the relevant elements of image schematic source domains of metaphor are never fully available at once, the cartoons give a "snapshot" of a conceptual image which is ready for inspection as a single gestalt. They are therefore a good testing ground for discussing the question of how the visual and the verbal modality interact in spatialization of abstract ideas. The study shows that the two modalities commonly encode overlapping aspects of meaning, however the degrees of overlap vary. Providing insights into the function of multimodal metaphors and levels of their activation, the discussion contributes to the ongoing debate on the conceptual nature of metaphor and the embodiment of meaning. The results of the study are also considered in relation to the role of verbo-pictorial metaphor in structuring abstract concepts in a creative way.

Komunikacja w coachingu a relatywizm językowy

Grzegorz Grzegorczyk (Uniwersytet Gdańskiego)

grzegorz.grzegorczyk@ug.edu.pl

Metoda coachingu jako element pracy rozwojowej oraz nakierowanej na rozwiązywanie problemów staje się coraz bardziej popularna w Polsce już nie tylko w środowiskach biznesowych, ale i na przykład w edukacji, gdzie często przyjmuje postać tutoringu rozwojowego. Esencją coachingu, podobnie jak metod terapeutycznych, jest komunikacja pomiędzy coachem (prowadziącym) a klientem (beneficjentem, osobą korzystającą z pomocy) z tą jednak różnicą, że dyrektywność procesu jest tu znacznie niższa, a sam coach postawiony jest w roli dopełniającej bardziej niż wiodącej. Proces oparty jest na rozmowie opartej na pewnym modelu komunikacyjnym mającym w swym założeniu doprowadzić do znalezienia przez klienta właściwego dla niego rozwiązania.

Istnieje jednak podejście, prezentowane również przez autora tego tekstu, że w większości przypadków ostatecznie komunikacja nie oznacza zrozumienia, a jedynie pozwala na dokonywanie pewnych przybliżeń poznawczych. Ten pogląd zgadza się też z podejściem Clean Language (Czystego języka), będącego jednocześnie z jedną z metod pracy z klientem. Mimo to, coaching okazuje się jedną z najskuteczniejszych metod pomocowych.

Stwierdzenie niemożliwości właściwego porozumienia komunikacyjnego w relacji coach-klient będące również obecne w szkoleniu coachów powoduje, że na gruncie metody coaching zanurzony jest w relatywizmie językowym, gdzie kategorie i paradygmaty językowe użytkownika danego języka mają wpływ na jego procesy poznawcze (np. myśl czy doświadczenie). Stykamy się tu z pojęciem języka istniejącego w bezpośredniej relacji do myśli wprowadzonym przez Wittgensteina czy Lee Whorfa. Idąc tym tropem natykamy się na determinizm językowy według Leo Weisgerbera (język całkowicie określa całość procesów kognitywnych jednostki), co jednak nie do końca zgadza się z naszym pojęciem coachingu. Tę skrajność należy wyłączyć z naszego rozumowania mając na uwadze rolę coacha jako facylitatora, osobę umożliwiającą i inspirującą zmianę u klienta, a nie będącą bezpośredniim spustem tej zmiany, jak to jest w przypadku chociażby hipnoterapeutów. Tak więc pojęcie języka w coachingu mieści się w „miękkiej”, „słabej” wersji relatywizmu językowego według której użycie języka i kategorie językowe zaledwie wpływają (nie determinują) to, jak myślimy i jakie działania niejęzykowe podejmujemy.

Celem tego referatu jest próba odpowiedzi na pytanie o skuteczność coachingu wobec niedoskonałości procesu komunikacyjnego w rozmowie coachingowej.

Spanish-English code-switching in the language of the Spanish youth: Proactive identity construal

Tamara Gulashvili (The Complutense University of Madrid, Spain)

Gitte Kristiansen (The Complutense University of Madrid, Spain)

tamaragu@ucm.es

gkristia@ucm.es

Mass media language style is a tool (Kristiansen 2008) for creating linguistic identities. The present investigation attempts to verify if contact with the Spanish-English Code-switching (CS) via the Spanish mass media changes the speech style and construes the linguistic identity of the Spanish youth even if they hardly speak English. In order to throw light on the above mentioned hypothesis, Allan Bell's Audience Design Theory (1984, 2001, 2010) was combined with three different methods: Relational Content Analysis, Likert Test and Sociolinguistic Interview.

Both Cognitive Sociolinguistics (Geeraerts, Kristiansen, Peirsman 2010) and Third Wave Sociolinguistics investigate the meaningfulness of linguistic variation (Eckert 2000, 2012). This research consists of four case studies about Spanish-English CS in different contexts. The first one is a Relational Content Analysis of the Spanish online journal "MUST! Magazine" (10 issues). The second one is a Likert Test with 2 different groups of +/-100 students each. The third one is an experiment conducted with 10 Spanish youth (Sociolinguistic Interview); and the fourth one is a Relational Content Analysis about Spanish-English CS in the real discourse of the Spanish youth.

According to the results of the different case studies the following conclusions were reached: the most frequently used type of Spanish-English CS in the Spanish mass media and in the real discourse of the Spanish youth is Lexical CS. The majority of the Likert Test participants and volunteers accept mass media to be one of the main influential factors on their speech style. The Spanish youth use Spanish-English CS more frequently when speaking about certain topics (fashion, music and party). Spanish-English CS is not only the case of Spanish-English bilinguals. Spanish mass media depict the existing linguistic reality but at the same time proactively construe the linguistic identity of the Spanish youth.

Moving Time metaphors as frame-relative fictive motion: Evidence from Finnish

Markus Hamunen (University of Tampere, Finland)

Tuomas Huomo (University of Turku, Finland)

Seppo Kittilä (University of Helsinki, Finland)

Jaakko Leino (University of Helsinki, Finland)

Jari Sivonen (University of Oulu, Finland)

ktmaha@uta.fi

thuumo@utu.fi

seppo.kittila@helsinki.fi

jaakko.leino@helsinki.fi

jari.sivonen@oulu.fi

Moore (2014: 55–56) points out an analogy between frame-related fictive motion (example 1; see also Talmy 2000: 130–132) and motion metaphors of Moving Time (MT, example 2), arguing that both can be analyzed as Figure/Ground reversals of corresponding expressions of actual motion (3) and the Moving Ego (ME) metaphor (4): in Moore’s words, both involve a conceptualizer varying what is treated as Figure and Ground in a scene.

In our presentation we analyze Finnish motion metaphors of time from the point of view of their Figure/Ground organization and Figure/Ground reversals to see how this affects the adpositional and verbal coding of the metaphor with a focus on features such as directionality and control. We analyze adpositional MT expressions that code Ego as the (implicit) Ground and indicate the directionality of the MT by using a directional locative case of the adposition ('into the front of' or 'from the front of'), cf. (5) and (6). We also analyze how such reversals influence modal facets of the expressions, as in (7).

In (5), the future event appears *into* the search domain situated in front of the implicit Ego, while in (6) it approaches Ego *from* the front, which is now conceptualized as a direction. Example (7) illustrates how the Figure/Ground reversal can result in a shift where a modal meaning experienced by Ego is shifted to the temporal entity in motion, i.e. that the speed of the motion is not under the control of the temporal entity.

Overall, the paper will show how verbs expressing different types of movement contribute frame semantic information to the sentence, leading to varying metaphoric interpretations, depending in part on the choice of the overall metaphor: MOVING EGO vs. MOVING TIME.

Examples:

- 1) *The brick wall was rushing toward him (as he realized that his brakes had failed).*
- 2) *The end of the semester is fast approaching.*
- 3) *He was rushing toward the brick wall (as he realized that his brakes had failed)*
- 4) *We are fast approaching the end of the semester.*
- 5) ..karu tilanne tule-e ete-en
bleak situation come-PRES.3SG front-ILL
(...kun jossain vaiheessa väistämättä sukupolvenvaihdos täytyy tehdä, hän sanoi).
'One will be faced by a bleak situation [lit. "a bleak situation will come into the front"] (when at some point the inevitable succession [to the next generation] must be made, he said)'. (Internet)
- 6) Nää on nii-tä elämä-n ov-i-a jo-i-ta
These be.PRES.3SG those-PAR life-GEN door-PL-PAR REL-PL-PAR
avail-laan tietä-mä-ttä mi-tä ede-stä tule-e.
open-PASS know-INF-ABE what-PAR front-ELA come-PRES.3SG
'These are such doors of life you open without knowing what will come [towards you] from the front'. (Internet)
- 7) Aika ajelehti-i koko ajan liian nopeasti eteenpäin.
time drift-pres.3sg all time too fast forward

‘Time drifts too fast forward all the time’.

Od czego zależy ROZUM?

Agata Hacia (Instytut Badań Edukacyjnych)
aahacia@wp.pl

Celem referatu będzie próba wskazania układu domen uczestniczących w konceptualizacji pojęcia *rozum*. Materiał językowy do przeprowadzenia badania został zaczerpnięty z korpusu tekstów PWN. Na podstawie reprezentatywnej części pobranej konkordancji zostały wyodrębnione typowe konteksty leksykalno-składniowe z elementem *rozum*, co umożliwia – drogą analizy semantycznej – dotarcie do domen pojęciowych konstytuujących te konteksty (a zatem konstytuujących również pojęcie *rozum*).

Wyniki analizy mogą się przyczynić do doprecyzowania znaczeniowego leksemu ROZUM, który dotąd czeka, jak się wydaje, na eksplikację semantyczną.

W miarę możliwości (zależnie od czasu przewidzianego przez Organizatorów na każde wystąpienie) wyniki proponowanej wyżej analizy zostaną zestawione z przeprowadzoną już wcześniej identyfikacją pojęciową *rozumu*, wykorzystującą siatkę zaproponowaną przez A. Markowskiego dla leksyki wspólnoodmianowej.

W poszukiwaniu kategorii centralnych i peryferyjnych Ukraińca w językach zachodniosłowiańskich (na podstawie badań korpusowych)

Milena Hebal-Jezierska (Uniwersytet Warszawski)
m.hebal-jezierska@uw.edu.pl

Celem referatu jest prześledzenie korpusowych metod badawczych (oraz związanych z nimi problemów) pozwalających na identyfikację kategorii centralnych i peryferyjnych, w których pojawia się Ukrainiec. Do badania zostały wykorzystane korpusy języka czeskiego (Czeski Korpus Narodowy), słowackiego (Słowacki Korpus Narodowy) oraz polskiego (Narodowy Korpus Języka Polskiego). Korpusowe metody badawcze (Baker 2010, Hunston 2000), m.in. kolokacje, lock words, listy frekwencyjne, pattern grammar, próbki poświadczania, są nałożone na teorię językowego obrazu świata (Bartmiński) oraz są prezentowane w perspektywie konfrontatywnej. W referacie problematyka rekonstrukcji wizerunku jest pokazana dwojako. Pierwszy poziom analizy polega na porównaniu możliwości wykorzystania wymienionych korpusów w badaniach JOŚ. Refleksji zostanie poddana przede wszystkim struktura gatunkowa korpusów, ich wielkość, różnice w lematyzacji i tagowaniu, różnice w wbudowanych testach statystycznych w modułach ekstrakcji kolokacji, różnice w funkcjach dostępnych w poszczególnych wyszukiwarkach. Na tym poziomie zostanie pokazana odmiennosć korpusu języka polskiego względem korpusu języka czeskiego i słowackiego, co nastręcza dużych problemów slawistom zajmujących się badaniami konfrontatywnymi. Wynika to z tego, że Słowacki Korpus Narodowy wzorował się (i nadal to czyni) na Czeskim Korpusie Narodowym. W związku z tym wykorzystywane są te same wyszukiwarki korpusowe z podobnymi funkcjami. Nie można tu mówić, co prawda, o pełnej kompatybilności pomiędzy słowackim a czeskim korpusem. Niemniej jednak przeprowadzenie badań konfrontatywnych z wykorzystaniem czeskiego i słowackiego korpusu jest o wiele łatwiejsze niż wykonanie analiz bazujących na wynikach pozyskanych z polskiego, czeskiego i słowackiego korpusu. Polscy twórcy korpusu użyli zupełnie innych teorii językowych, innych testów statystycznych, dość skąpo wyposażycy także wyszukiwarki korpusowe. Wszystko to spowodowało olbrzymie różnice pomiędzy polskim a czeskim i słowackim korpusem. Wymienione problemy zostaną ograniczone wyłącznie do kwestii związanych z badaniami wizerunków w ramach językowego obrazu świata. Druga część analizy skupi się na rekonstrukcji kategorii centralnych i peryferyjnych Ukraińca w trzech wymienionych językach. Przedstawiona analiza pokaże przede wszystkim różnice w postrzeganiu Ukraińca przez tak bliskie siebie narody, np. w języku czeskim kategorią centralną (w przeciwnieństwie do polszczyzny i słowaccyzny) będzie członek mniejszości narodowościowej, często postrzegany jako przestępca.

Hierarchy or semantic map? Interrogative words in Tungusic

Andreas Hözl (University of Munich, Germany)

andreas.hoelzl@campus.lmu.de

The typology of content questions has made remarkable advances since the classical paper by Muysken & Smith (1990). Nevertheless, in some parts it still rather is in its beginnings (Whaley 2013: 476). This talk will concentrate on two closely related approaches for interrogative words that try to establish an implicational hierarchy (Heine et al. 1991) and a semantic map (Cysouw 2005), respectively. The brief firstpart summarizes the very few previous approaches (also e.g., Hengeveld 2012) and criticizes some of them for not only making factual mistakes but also for following a too simplistic approach (e.g., Mackenzie 2009). One central problem concerns the question as to which of the two approaches is more adequate cross-linguistically (cf. Mackenzie 2009: 1150). The longer secondpart argues that in order to answer that question it is necessary differentiate between several dimensions. For instance, the acquisition of interrogatives in children (e.g., Clancy 1989) cannot be simply correlated with other dimensions such as their length. Thus far about one dozen such dimensions have been identified (e.g., analyzability). It will be argued that for some of these a hierarchy is adequate (e.g., frequency) while for others a semantic map looks more promising (e.g., grammaticalization). For some dimensions neither approach seems to make much sense (e.g., word class). These theoretical considerations will be exemplified with the help of cross-linguistic data. But most examples will be drawn from Tungusiclanguages that are spoken in Russia and Northern China and for which there have been very few such approaches (e.g., Kazama 2007). In an ideal case the resulting hierarchies or maps are universally valid constructs which allow a bottom-up approach to model the cognitive underpinnings of language (e.g., Auwera & Nuyts 2007).

Blending: Potential problems versus the state of contemporary research

Joanna Jabłońska-Hood (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie)

jablonska-hood@poczta.umcs.lublin.pl

Conceptual integration theory (or CIT for short) has acquired the status of a coherent linguistic theory which boasts the power to explain any meaningful relation in language, be it metaphor, metonymy or any other relational projection between different domains. The proponents of CIT, Gilles Fauconnier and Mark Turner, even go so far as to nominate the theory as a candidate for a universal schematic paradigm which underlines human thought. It is all very well when you apply CIT to certain decontextualised examples of use, and when you perform the analysis based on the notion of projection from one domain to another/or others. However, the problems start seeping out when you put a magnifying glass over the theory's methodological background, and scrutinize the tenets proposed. Additionally, the data analysed by means of CIT must be taken into account and also revisited with recourse to its validity. A sweeping generalization which happily compacts varying kinds of material analyzed, e.g. artwork, mathematical formulae, law, music, or humour for that matter, into one bag and labels it blending might indeed look impressive, but only on the surface. On closer inspection, there are problems lurking there as well. Further, there are certainly some elements missing from the theory, which would greatly enhance its effectiveness. A case in point might be context, multimodal approach to language or the lack of reference to a more empirical state of affairs, which could all improve CIT and thus increase its value. The theory in question provides, without any doubt, a rather interesting perspective on human thinking and understanding, yet it could do with a little alteration towards a more practical kind.

Translation procedures used by aspiring translators – pilot study

Ziemowit Janiak (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie)

ziemowit.janiak@gmail.com

The paper revolves around the question which translation procedures are used by aspiring translators, i.e. students who want to work as freelance or in-house translators in the future and currently are in translator training courses, but lack experience in translating texts for commercial purposes. For our description we will use the taxonomy of translation procedures proposed by Newmark.

Due to the nature of translated texts, we will have a look at the Skopos theory. We will also investigate ideas presented by Tabakowska and Hejwowski, or what one may call cognitive theory of translation, and will try to relate it to the previously mentioned Skopostheory.

We will have a look at a number of chosen texts translated by postgraduate students who are in translator training and we will try to determine whether there are any regularities between the chosen translation strategies and the quality of translation.

Struktura semantyczna pojęcia *Haus*. Analiza w ujęciu kognitywnym

Hanna Kaczmarek (Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie)

Elżbieta Pawlikowska-Asendrych (Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie)

hannakaczmarek@poczta.onet.pl

e.pawlikowska-asendrych@ajd.czest.pl

Przedmiotem referatu jest opis semantyczny niemieckiego rzeczownika *Haus* (pol. dom) przy użyciu metodologii kognitywnej semantyki leksykalnej jako artefaktu w ujęciu kognitywnym (podejście onomazjologiczne). W centrum uwagi znajduje się leksykalizacja pojęcia *Haus* w języku niemieckim ze szczególnym uwzględnieniem taksonomii, aksjologii oraz metafory i metonimii. Punktem wyjścia analizy jest określenie matrycy domen kognitywnych i profili charakteryzujących pojęcie domu w oparciu o teorię Ronalda Langackera i Dirka GeeraERTsa, w celu określenia wartości semantycznej omawianego leksemu. Przedstawione domeny oraz ich profile i wartości zostały ustalone na podstawie stworzonego przez nas kwestionariusza, który wypełniło 50 rodzimych użytkowników języka niemieckiego. Wyniki badań kwestionariuszowych posłużyły nam do stworzenia reprezentacji semantycznej prototypowego znaczenia leksemu *Haus* we współczesnym języku niemieckim, który stał się podstawą do stworzenia sieciowego modelu semantycznego uwzględniającego złożone relacje hiponimiczne leksemu *Haus* w oparciu o ogólną taksonomię budynków, a także jego rozszerzenia metonimiczne i metaforyczne. Przedstawione wyniki są fragmentem większego projektu badawczego, którego celem jest szczegółowe porównanie struktur semantycznych leksemów oznaczających 'budynek do mieszkania dla ludzi' w językach polskim, angielskim i niemieckim.

Conceptual construals in British political discourse concerning the issue of global climate change

Oleksandr Kapranov (University of Bergen, Norway)

oleksandr.kapranov@uib.no

The present conference talk will present an outline of conceptual construals in British political discourse concerning the issue of global climate change. The corpus of this qualitative study involves official reports on the issue of global climate change made by the British government within the timeframe from 2010 until 2015. Data analysis involves identification of conceptual construals in the corpus viewed through the lenses of the methodological apparatus of cognitive linguistics. Data analysis reveals that the British government's discourse pertaining to global climate change involves a series of metaphoric construals. Specifically, it has been found that British official discourse on global climate change is embedded into conceptual metaphors 'Britain as a Responsible Citizen' and 'Britain as a Caring Person' respectively.

Biolinguistics: Linguists of all persuasions, unite?

Henryk Kardela (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie)

henkar@klio.umcs.lublin.pl

The past several years have witnessed a dynamic development of a new linguistic discipline called *Biolinguistics*. Launched within Noam Chomsky's generative theory of grammar, the biolinguistic research has breathed a new life in what seemed to be—at least for some cognitivists—the “moribund generative paradigm.” Indeed, with the relinquishing by Chomsky of the modularity thesis of grammar and the reduction of the syntax to its minimum in the Minimalist program, new important questions concerning the nature of language and its relation to conceptualization can now be asked. By the same token, new possibilities have been opened for a cooperation of linguists of various persuasions. One of the main ideologues and architects of this new way of thinking in the generative paradigm, Cedrix Boeckx, in an apparent gesture inviting a “cross-paradigmatic cooperation,” has made this observation:

Biolinguistics is a fairly broad research program, and allows for the exploration of many avenues of research: formalist; functionalist; nativist and insisting on the uniqueness of the language faculty; nativist about general (human) cognition, but not about language per se; etc. *From Chomsky to Givón, from Lenneberg to Tomasello—all of this is biolinguistics.* [italics added][...] One should bear in mind that the latest instantiation of the generative enterprise, the minimalist program, is just as broad and ‘theory-neutral’ as biolinguistics itself. (Boeckx 2009:9)

This pronouncement certainly deserves serious attention: there is no doubt that a “cross-paradigmatic cooperation” can shed new light on the language faculty and its relation to conceptualization phenomena. On the other hand, one should be aware of the important “ideological differences” between the cognitive and the generative paradigms: for example, it would be unrealistic, to expect the generativists to give up the idea of the “syntactocentric” nature of grammar or to turn their back on the Montagovian notation often used in Minimalism.

The paper offers a cognitive linguistic perspective on the Biolinguistic program, assessing the chances of a *rapprochement* between the cognitive and generative paradigms.

A cognitive poetic analysis of paratexts. A study of E. Bowen's 'Postscript by the Author' to *The Demon Lover and Other Stories*

Anna Kędra-Kardela (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie)
annakardela@poczta.umcs.lublin.pl

The paper focuses on the "Postscript by the Author"—a *paratext*, found in Elizabeth Bowen's collection of short stories *The Demon Lover*, published in 1945. We claim that paratexts, which include names of authors, titles, epigraphs, the authors' own prefaces, footnotes, insertions, chapter headings, illustrations, interviews with authors, post-scripts by the author, etc.(c.f. Genette 1987/1997)—provide vital interpretational clues in the author-reader communication process which takes place in the course of literary text reading. In particular, paratexts can provide what Claassen (2012) calls "a common ground" between the author and the reader, a "communicative context in which the reader and author are engaged" (Claassen, 56). According to Claassen, "cognitive processing of narrative fiction" involves not only analysis of the text but also draws on "readers' assumptions about an author [...], about his or her identity, communicative intentions, and attitude" and "the role they play during the reading process" (Claassen 50). We claim that precisely the same process takes place when reading Bowen's stories in the light of her "Postscript." Addressing the readers—via the Postscript—Bowen gets directly engaged in a dialogue with them. By focusing on individual stories in the collection, including "The Happy Autumn Fields" and "The Demon Lover," the paper proposes to account for this dialogue, and, by the same token, for the Postscript-as-paratext, in terms of Ronald Langacker's theory of the Current Discourse Space combined with Fauconnier and Turner's (2002) Conceptual Blending Theory.

Polysemy of *myśleć* ‘think’ in Polish: A corpus-driven study

Iwona Kokorniak (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)
kokorniak@wa.amu.edu.pl

The aim of the paper is to present the polysemous nature of the predicate *myśleć* ‘think’ in Polish with an application of empirical corpus-driven statistical methods. In the non-modular usage-based cognitive approach to language, meaning of lexical and grammatical forms can be understood as “an intersubjective result of communication” which is conceptually or functionally motivated (Glynn 2014a: 16). In this light, polysemy can be defined as context-dependent “functional-conceptual variation of any symbolic form” (Glynn 2014a: 11).

In order to investigate the polysemous nature of the predicate *myśleć* ‘think’ in Polish, a sample of corpus data has been gathered from the PELCRA search engine (Peżik 2012) of the Polish National Corpus of the Polish Language (Przepiórkowski et al. 2012). Apart from dictionary senses of the predicate, which have been taken into account in the analysis following the methodolgy applied by Gries (2006), Glynn (2014b) and others, the extracted data have been manually annotated with ‘usage features’ (Glynn 2009) at the syntactic, semantic and sociolinguistic level. To see feature interaction at all the levels and observe ‘behavioral profiles’ (Gries 2006) of the form *myśleć*, multivariate statistical methods such as Hierarchical Cluster Analysis or Correspondence Analysis have been applied. The corpus-driven statistical analysis depicts a semantically motivated polysemous structure of the verb *myśleć*, taking into consideration conceptualisation of the whole scene contributing to its meaning.

On the scope of metonymy in Polish Sign Language compound signs

Krzysztof Kosecki (Uniwersytet Łódzki)

kosecki@uni.lodz.pl

Signed compounds fall into two broad categories: those inherent in signed communication and loan translations or calques from phonic languages. The British Sign Language/BSL sign for *blood*, for example, consists of the parts ‘red’ and ‘flow’, hence it is different from any construction present in phonic English; in contrast, the BSL sign for *balance-sheet* is a calque from English (Sutton-Spence and Woll 2010: 102). Also the Swedish Sign Language/SSL sign for *facebook* is a calque—it consists of the elements ‘face’ and ‘book’ (ESLC). Most PJM compounds are language-specific, for example the sign for *apteczka* (Eng. ‘first aid kit’), which consists of the elements ‘medicine’ and ‘packet’ (Kosiba and Grenda 2011: 32-33).

The present paper claims that metonymy operates on various levels in the structure of PJM compounds. In some cases, it is present only in their first element, for example in the signs for *adres* (Eng. ‘address’), *apteczka*, *babcia* (Eng. ‘grandmother’), *list* (Eng. ‘letter’), and the city of *Jelenia Góra* (Kosiba and Grenda 2011: 28-29, 32-33, 34-35, 130-31, 102-03). Another group are the signs whose second element is based on metonymy, for example the ones for *bezpotłodność* (Eng. ‘infertility’), *emerytura* (Eng. ‘old age pension’), *prawosławie* (Eng. ‘Eastern Orthodox Church’), and *zameldowanie* (Eng. ‘duty to register one’s address’) (Kosiba and Grenda 38-39, 74-75, 210-11, 320-21). The third group comprises the signs in which both elements are based on metonymy, for example the ones for *chłopiec* (Eng. ‘boy’), *dziewczyna* (Eng. ‘girl’), *śniadanie* (Eng. ‘breakfast’), and *kolacja* (Eng. ‘supper’) (Kosiba and Grenda 50-51, 72-73, 270-71, 111-12).

The classification of metonymy types advanced by Radden and Kövecses (1999) will be used in the analysis. It will be argued that the number of metonymies at work in a sign need not correspond to the number of elements based on it. That is because some signs containing metonymy in only one of their elements involve the multiple-level operation of this conceptual mechanism (Fass 73; Barcelona 220-21). In the case of signs with two metonymy-based elements, the multiple-level presence of metonymy greatly increases their conceptual complexity.

Obraz wartościowania życia ludzkiego we współczesnej polszczyźnie

Dorota Kostrzewska (Uniwersytet Warszawski)

dotkaletka@gmail.com

Centralny punkt planowanego referatu stanowi pytanie o to, jak (w jaki sposób i za pomocą jakich środków językowych) wartościowane jest życie ludzkie w znaczeniu biologicznym w tekstach współczesnej polszczyzny. Analizując materiały źródłowe – zarówno skodyfikowane zwroty językowe, jak i użycia korpusowe leksemów *żyć* i *życie* (materiały źródłowe stanowią zarówno słowniki frazeologiczne, jak i dane korpusowe) – poszukuję możliwie pełnego obrazu wartościowania życia ludzkiego, istniejącego w świadomości użytkowników współczesnego języka polskiego. Wstępne badania pokazują, że jest to obraz złożony i wieloaspektowy. Istotnymi kwestiami są pytania o to, jak ludzie myślą o życiu: czy życie ludzkie jest wartością samą w sobie, czy jest wartością niezależną od jakości życia i czy jest wartością najwyższą w hierarchii wartości uznawanych w europejskim kręgu kulturowym. Interesujące wnioski płyną też z analizy danych, w których życie ludzkie zestawiane jest z innymi wartościami – w niniejszym kontekście znacząca staje odpowiedź na pytanie, czy punkt widzenia i perspektywa mają wpływ na ocenę życia jednostki.

Niniejsze badania stanowią fragment szerszej pracy na temat konceptualizacji życia ludzkiego we współczesnej polszczyźnie. Za podstawę teoretyczną rozważań w zakresie podjętym w referacie przyjmuję zwłaszcza prace Jadwigi Puzyniny i Tomasza Krzeszowskiego na temat wartości i wartościowania w języku, a także publikacje Tomasza Nowaka dotyczące semantycznych aspektów życia ludzkiego oraz rozważania Andrzeja Bogusławskiego o „świętości jakości życia” – por. bibliografia.

Deixis in Charles Williams's "Et in Sempiternum Pereant"

Andrzej Kowalczyk (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie)
askowal@gmail.com

"Et in Sempiternum Pereant," the only short story published by Charles Williams (1886-1945)—a poet, playwright, novelist, critic, and theological writer, usually remembered owing to his links with the literary community of the Oxford Inklings—has drawn attention of several critics who have attempted to interpret its "metaphysical"/spiritual meaning, sometimes reaching totally opposite conclusions (e.g. Does the protagonist meet a ghost or a man? Is this being saved or damned? etc.) Rather than joining the discussion concerning the message, I propose to look at the story from the perspective of cognitive poetics attempting to explain *how* such (disparate) interpretations are constructed. Based on the Deictic Shift Theory as adapted for literary studies by Peter Stockwell in *Cognitive Poetics* (2002), I examine the ways in which the reader conceptualizes the story world by mentally "moving" through it, following "instructions" (or hints) provided by the text. Arguably, such an approach not only allows one to account for some antithetical readings of the story but also highlights Williams's "dialectical" (unorthodox?) religious thinking, due to which his works continue to attract new generations of "non-professional" readers and scholars alike.

Figures and refutations. Two “empiricisms” in cognitive linguistics

Hubert Kowalewski (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie)

hubert.kowalewski@umcs.pl

In cognitive linguistics (and linguistics in general) the term “empiricism” tends to be associated with quantitative methodology of research. According to the popular view, “empiriceness” of a study is warranted by the use numerically represented data processed by means of statistical algorithms, especially in corpus linguistics and questionnaire-based studies (cf. Geeraerts 1999, Lewandowska-Tomaszczyk 2006). Outside linguistics, the association between empiricism and quantitative methods is much weaker: in radical approaches, philosophers of science reject statistics as valid tools of empirical research altogether (cf. Popper 2002 [1934], Feyerabend 2010 [1975]). Instead, empiricism is associated with the procedures of verifying or falsifying hypotheses (cf. Popper 2002 [1934], Carnap 1945), which emphasizes the need for testability of scientific propositions. Also, the “quantitative” interpretation of empiricism is often conflated with the (alleged) objectivity of the scientific method, as opposed to the (alleged) subjectivity of introspection (cf. Wierzbicka 1984). The aim of this presentation is to demonstrate that the two interpretations of empiricism are independent of each other, at least in linguistics: some quantitative studies are not aimed at testing, and it is possible to test without using quantitative methods. Moreover, the presentation will demonstrate the advantages of the (somewhat underestimated) testability-oriented empiricism in cognitive linguistics.

Potoczny obraz nauczyciela

Ewa Kowalska-Stasiak (Uniwersytet Jagielloński)

ewa.kowalska-stasiak@uj.edu.pl

Teorie potoczne stanowią bogate źródło inspiracji dla badań pedagogicznych, psychologicznych, socjologicznych, czy też językoznawczych. Jeśli przyjmie się za Brunerem (2006/ 1996) fakt istnienia pedagogii potocznych związanych z postrzeganiem wiedzy, ucznia, nauczyciela i procesu dydaktycznego, ważne staje się pytanie, jak studenci przygotowujący się do zawodu nauczyciela języka angielskiego konceptualizują swoją przyszłą rolę.

W teoretycznej części prezentacji przedstawiony będzie krótki przegląd badań dotyczących teorii potocznych oraz koncepcji kognitywnej teorii metafory i wyidealizowanego modelu poznawczego w ujęciu odpowiednio Lakoffa i Johnsona (1980) oraz Lakoffa (1987). W części badawczej przedstawiona zostanie analiza jakościowa materiału uzyskanego z prac studentów Filologii Angielskiej UJ (Filologia angielska z językiem niemieckim) pod kątem konceptualizacji w obrębie domen: nauczyciela, ucznia, nauczania, uczenia się. Poprzez analizę metafor uzyskanych z wypowiedzi studentów dokonana będzie próba wyłonienia kulturowych schematów, czyli wyidealizowanych modeli poznawczych, potocznych teorii dotyczących roli nauczyciela.

On Yankees and Eskimos: When a slur is not a slur

Marcin Kudła (Uniwersytet Rzeszowski)

mq2@tlen.pl

The present paper explores the evaluative aspect of attributive ethnonyms, that is ethnic names which contain an attribute stereotypically associated with a particular ethnic group (see author 2010). An ethnic stereotype is understood here as an ICM consisting of a cluster of metonymic models (see Lakoff 1987), such as for instance CUISINE, NAME, PARAGON, NATURAL ENVIRONMENT, etc. Each of these models (or submodels) can serve as a basis for the formation of an ethnonym, which typically follows some variant of the metonymy <SALIENT PROPERTY FOR CATEGORY> (Radden and Kövecses 1999:36), as in *frog* ‘French person’ (*OED*, *DHS*, *BBBR*), *Abdul* ‘Arab’ (*OED*, *DSUE*, *BBBR*), *Hitlander* ‘German’ (*DIS*), *bog-trotter* ‘Irish person’ (*DSUE*, *BBBR*), etc.

Importantly, attributive ethnonyms are predominantly perceived (and often intended) as slurs, or dysphemisms (see Allan and Burridge 1991). However, there are a few cases, such as *Kiwi* ‘New Zealander’ (*DSUE*), *Yankee* ‘American’ (*OED*), *Eskimo* (*OED*), and most ethnonyms in sign languages, which at least at some point in their history were neutral. The aim of the present paper is to identify contexts in which attributive ethnonyms lose their dysphemistic potential.

The metaphor of time in cross-linguistic metaphysical conceptualizations

Natalia Kudriavtseva (National Academy of Sciences of Ukraine)

natashakrrog@yandex.ru

The domain of time has always had some special value for ethnolinguistic relativistic research, although the assumption expressed by G. Lakoff at the outset of cognitive linguistics contained a claim of there being two universal temporal metaphors (TIME PASSING IS MOTION (Lakoff 1993) and THE FUTURE IS IN FRONT/THE PAST IS BEHIND (Lakoff 1987)). Within the scope of modern cognitive cross-linguistic and cultural studies, this view has been revised in connection with the results of comparative analysis of various languages beyond the Indo-European family demonstrating multiple alternative conceptualizations (Boroditsky, Gabi 2010; Sinha et al. 2011; Núñez, Sweetser 2006; Núñez et al. 2012).

In the modern cognitive relativistic context I suggest that cross-linguistic diversity of time conceptualizations can also be revealed through the prototypical analysis of terms denoting the metaphysical category of time in philosophy within the Indo-European language family (Sanskrit *kālāh*, *vēlā*, Greek *χρόνος*, Latin *tempus*, Russian *время*, Ukrainian, Belorussian *асъ*, English *time* and German *Zeit*). The identified prototypical meanings of language specific denominations are then compared by means of constructing a frame for the philosophical category of time, which demonstrates that metaphysical conceptualizations of time consist of four attributes ('cyclicity', 'discreteness', 'change', 'transience') whose specific combinations differentiate in the languages chosen.

The results are in line with the renewed typology of temporal frames of reference (Evans 2012) that defines three distinct types of metaphors representing time as motion of time intervals (*Latintempus*), moving events in a linear sequence (Greek *χρόνος*, Ukrainian, Belorussian *асъ*, English *time* and German *Zeit*), and as one unending event in which all else occurs (Sanskrit *kālāh*, *vēlā*, Russian *время*). Thus, even within the Indo-European language family, time shows up as a language/culture specific metaphor.

Depresja w dyskursie, dyskurs w depresji

Anna Kuncy-Zajac (Uniwersytet Śląski)

akuncy@gmail.com

Celem referatu jest ukazanie porównania sposobu konceptualizacji *depresji* w różnych rodzajach dyskursu.

Bazę metodologiczną badań stanowi kognitywna analiza dyskursu powiązana z takimi zagadnieniami jak: schematy wyobrażeniowe, ramy interpretacyjne czy kognitywna teoria metafory.

Materiał badawczy składa się z tekstów naukowych i popularno-naukowych, zapisów w blogach i wypowiedzi na forach internetowych, wywiadów z osobami, u których stwierdzono depresję oraz porad zamieszczonych w prasie i na portalach internetowych.

Jako że temat wystąpienia wpisuje się w szerszy kontekst moich badań nad wpływem stanu umysłu na dyskurs, głównym zadaniem analizy było porównanie i ewentualne znalezienie różnic w sposobie przedstawiania *depresji* przez osoby postronne, oraz te, które bezpośrednio doświadczają lub doświadczły tego stanu. Niemniej, w związku z faktem, iż od kilku lat możemy zaobserwować wzmożone zainteresowanie tematem *depresji* ze strony mediów oraz coraz częstsze otwarte mówienie o tej chorobie przez osoby, które się z nią zmagają, kolejnym celem niniejszych badań jest sprawdzenie na ile zmiana ta wyphłynęła na sposób postrzegania *depresji* oraz osób na nią cierpiących. Dlatego też w podsumowaniu artykułu wyodrębnione konceptualizacje zostaną ze sobą zestawione nie tylko ze względu na doświadczenie autora, czy rodzaj tekstu, w których dana wizja się pojawia, ale również w zależności od daty ich publikacji.

I AM NOT CHARLIE. Poetyka kognitywna w obliczu krytyki powieści Salmana Rushdiego *Szatańskie wersety*

Gizela Kurpanik-Malinowska (Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie)
germanista14@wp.pl

Szatańskie wersety (ang. *The Satanic Verses*) to powieść autorstwa Sir Ahmeda Salmana Rushdiego, wydana w roku 1988, częściowo inspirowana przez biografię proroka Mahometa, twórcy religii muzułmańskiej. Tytuł powieści odnosi się do tzw. szatańskich wersetów, które według niektórych źródeł były wstawkami do Koranu dodanymi już po śmierci proroka Mahometa. Pierwsza wzmianka o tym pojawiła się w biografii Mahometa napisanej przez Ibn Ishaq'a. Powieść wywołała wiele kontrowersji w środowiskach muzułmańskich na całym świecie, gdyż wielu muzułmanów uważa, że zawiera ona treści bliźnierskie dla islamu. 14 lutego 1989 ajatollah Ruhollah Chomejni ogłosił oficjalnie fatwę (transmitowaną przez państwowego radio w Iranie) o treści: „Informuję dumnych muzułmanów na świecie, że autor książki Szatańskie wersety – która jest przeciwko islamowi, Prorokowi i Koranowi – jaki wszyscy, którzy są uwikłani w jej publikowanie i są świadkami jej zawartości, niniejszym są skazani są na śmierć”. Na skutek tego nakazu japoński tłumacz książki Hitoshi Igarashi został zamordowany 11 lica 1991 roku, włoskiego tłumacza Ettore Capriolo kilkukrotnie pchnięto nożem, a w budynkach kilku wydawnictw podłożono bomby. 14 lutego 2006 roku irańska państwową agencję informacyjną podała wiadomość, że fatwa jest nadal aktualna i nie będzie cofnięta.

Nauki kognitywne dają nam asumpt zarówno do teoretycznych refleksji na funkcjami literatury, jak i do empirycznych analiz konkretnych tekstów przy użyciu metod zaczerpniętych głównie z językoznawstwa kognitywnego. Poetyka kognitywna bada, w jaki sposób czytelnik rozumie i odbiera tekst literacki. Centralnym zagadnieniem tej dyscypliny jest zatem naturalny proces czytania wyrażony za pomocą triady autor – tekst – czytelnik. Narzędzia badawcze poetyka kognitywna czerpie z językoznawstwa kognitywnego i psychologii poznawczej. Językoznawstwo i psychologia kognitywna przyjmują, że podstawą wszelkich procesów poznawczych, w tym konstruowania pojęć i znaczeń, jest ucielesnienie naszych doświadczeń – postrzegamy świat przez pryzmat cielesnych bodźców, a zebrane doświadczenia przekształcamy w rozmaite reprezentacje mentalne, schematy i struktury wiedzy. Kognitywizm uzasadnia, że prezentacja własnych przeżyć i nastrojów oraz fascynacja językiem przejawiana przez narratora, mimo subiektywizmu, może być podzielana i rozumiana przez czytelnika z racji wspólnego zakorzenienia biologicznego kulturowego. Poetyka kognitywna ma zatem wymiar językoznawczo-psychologiczny, jednak nie traci łączności z ogólną teorią poznania oraz teorią i filozofią literatury, w wyniku czego umożliwia kompleksowy ogląd odbioru dzieła. Tekst literacki Salmana Rushdiego *Szatańskie wersety* umieszczony zostanie dzięki temu - w przygotowywanym referacie – w szerokim kontekście kulturowych, doświadczeniowych i tekstowych uwarunkowań dotyczących realnych czytelników.

The splash of a hundred frogs jumping in

Alina Kwiatkowska (Uniwersytet Łódzki)

akwiat@uni.lodz.pl

My paper will be a cognitively-oriented analysis of the different choices made by the translators of one haiku poem, written by the Japanese master Matsuo Bashōin 1686. The image of a frog jumping into a pond, captured in probably the most famous haiku ever created, has fascinated Western translators since the early 20th century. Literally hundreds of its English-language translations, paraphrases, parodies and other such forms are now in existence.

The small corpus for my analysis comes from the collection entitled *One Hundred Frogs*, compiled by Hiroaki Sato. My interest is not so much in the quality of the translations, as in the surprising multitude of variations in their form, reflecting the differences in the translators' conceptualization of the scene. Those differences in turn stem from the natural human capacity for alternative perceptions and motivations based on individual experiences, imagination, and knowledge. Using Langacker's concept of the dimensions of mental imagery, I will attempt to capture some general tendencies among the strategies adopted by the translators, retrace some of the reasoning behind their choices, and assess their overall effect. I will first consider the rendering of the smaller units, and then move on to explore the organization of the whole text.

Focus in Russian and Brazilian Portuguese: A Construction Grammar Approach

Diego Leite de Oliveira (Federal University of Rio de Janeiro, Brazil)

diegooliveira@letras.ufrj.br

The purpose of this study is to compare the pragmatic relation of focus (Lambrecht 1994, 2001) in specific kinds of sentences in Russian and Brazilian Portuguese. As for Russian, the sentences being analyzed are those introduced by the particle *eto*, as in *Eto Ivan otkryl okno* (It was Ivan that opened the window). In Brazilian Portuguese the sentences under analysis are clefts with relative pronoun *que*, but without any copula as in *Joana que comprou o livro* (It was Joana that bought the book), occasionally cited as Que Constructions in linguistic literature (Braga e Barbosa 2009, 2013). The concept of constructions as proposed by Goldberg (1995, 2006), Bybee (2010) and Diessel (to appear) as form-meaning correspondences is applied to the study of this kind of sentences, comprehended here as specific types of focus constructions. In a first step, these constructions are presented in a contrastive perspective and then analyzed according to the following factors: recoverability degree of the focused constituent, construction polarity, function of the constituent in discourse. The data used in the analysis were collected from the National Corpus of Russian Language and Program of Studies on Language Use for Russian and Brazilian Portuguese respectively. The hypothesis underlying this research is that both constructions are used mainly to mark contrast and, for that reason, to highlight constituents that are easily recoverable in context, but that are presented in a different focal adjustment/focusing (Langacker 1987, 2008) in discourse.

Analiza relacji między amalgamatami formalnymi a pojęciowymi na przykładzie neologizmów słowotwórczych w rysunkach satyrycznych Henryka Sawki

Agnieszka Libura (Uniwersytet Wrocławski)

agnieszka.libura@uni.wroc.pl

Celem referatu jest analiza neologizmów słowotwórczych, stanowiących integralną część rysunków satyrycznych Henryka Sawki, a dokładniej relacji między amalgamatami formalnymi a pojęciowymi, które z tymi neologizmami się wiążą. Twórcy teorii amalgamatów pojęciowych, Gilles Fauconnier i Mark Turner (1994; 2002; 2008), niewiele miejsca poświęcają opisowi amalgamatów formalnych, wskazując, że niejednokrotnie amalgamatom pojęciowym nie towarzyszą żadne zmiany formy, i podkreślając, że z reguły bogate w szczegóły integracje pojęciowe są sygnalizowane stosunkowo prostymi i mniej interesującymi integracjami formalnymi.

Badania twórczości humorystycznej (Libura 2011; 2012) stawiają pod znakiem zapytania ten uproszczony obraz relacji między amalgamatami formalnymi a pojęciowymi. Przeprowadzone analizy rysunków satyrycznych Henryka Sawki miały za cel znalezienie odpowiedzi na następujące pytania:

1. Jaka jest relacja między amalgamatami formalnymi a pojęciowymi związanymi z neologizmami słowotwórczymi w rysunkach satyrycznych Henryka Sawki? Czy w materiale przeważają konstrukcje, w których bogate w szczegóły integracje pojęciowe są sygnalizowane stosunkowo prostymi i mniej interesującymi integracjami formalnymi? Czy można znaleźć przypadki odwrotne, a jeśli tak - jakie miałyby one właściwości?
2. Ze słowotwórczego punktu widzenia analizowany typ innowacji jest formalnie nieregularny, utworzony wbrew regułom fonologicznym i morfologicznym, a przestrzeń generyczna amalgamatu formalnego ma przypadkowy charakter i bywa bardzo uboga. Do ilu elementów może być ograniczona przestrzeń generyczna amalgamatu formalnego w udanej integracji pojęciowej? Czy można wskazać jakąś zależność między ilością elementów przestrzeni generycznej amalgamatu formalnego a ich obciążeniem semantycznym?

Wyniki badań wskazują, że wprawdzie w przebadanym materiale przeważają bogate struktury integracji pojęciowej zakotwiczone w znacznie mniej skomplikowanych amalgamatach formalnych, jednak kilka procent przykładów zawiera neologizmy inaczej skonstruowane: siłą zaskakującej i nieseryjnej innowacji jest interesujący amalgamat formalny, z którym nie wiąże się równie ciekawy i niespodziewany amalgamat pojęciowy. Ponadto analizy dowodzą, że przestrzeń generyczna amalgamatu formalnego może być ograniczona nawet do jednego elementu, lecz wówczas właśnie ten element okazuje się obciążony dodatkowymi znaczeniami ważnymi dla całego żartu.

Zmiany w strukturze profilów pojęciowych leksemu *Rosja*. Analiza korpusowa

Agnieszka Libura (Uniwersytet Wrocławski)

Maria Libura (Uniwersytet Łazarskiego w Warszawie)

agnieszka.libura@uni.wroc.pl

maria.libura@lazarski.pl

Celem tej pracy jest porównanie struktury profilów pojęciowych leksemu *Rosja* w polskiej prasie w okresie przed konfliktem z Ukrainą ze strukturą tychże podczas trwania konfliktu. Wstępna analiza pozwoliła wyodrębnić następujące profile analizowanego leksemu: geograficzny, polityczny, ekonomiczny, kulturowy i religijny. W przeprowadzonych badaniach uwzględnione zostanie także wartościowanie w dwóch profilach, w których zaznacza się ono najwyraźniej: politycznym i ekonomicznym.

Jako materiał do analizy posłużą teksty prasowe pochodzące z dwóch ogólnopolskich dzienników: *Gazety Wyborczej* i *Naszego Dziennika* z lat 2011 i 2014. Postawiono następujące hipotezy:

1. Przed konfliktem struktury profilów pojęciowych leksemu Rosja w obu dziennikach adresowanych do zupełnie odmiennych grup odbiorców będą znaczco różne, zaś podczas trwania konfliktu różnice te istotnie się zmniejszą.
2. W tekstach prasowych powstałych podczas konfliktu z Ukrainą wyraźniej reprezentowany będzie profil polityczny i ekonomiczny leksemu *Rosja*, zmniejszy się natomiast ilość wzmianek odnoszących się do profilów kulturowego i religijnego.
3. W tekstach prasowych powstałych podczas konfliktu z Ukrainą wyraźniej pojawiać się będzie wartościowanie negatywne w profilach politycznym i ekonomicznym badanego leksemu.

W projekcie zastosowana zostanie metoda wspomaganej komputerowo analizy treści. Dla celów analizy powstanie korpus tekstów prasowych dobranych zgodnie z przyjętym schematem i zawierający zdefiniowane frazy kluczowe. Następnie teksty zostaną zakodowane wedle ustalonego drzewa kategoryzacji odzwierciedlającego strukturę profilów pojęciowych. Tak uzyskane dane poddane zostaną analizie ilościowej.

Agrammatic production as an adaptation strategy. A case study of acquisition of prepositions and case in Polish

Maria Libura (Uniwersytet Łazarskiego w Warszawie)
maria.libura@lazarski.pl

Linguistic approaches to agrammatic production in developmental language disorders have tended to interpret omissions of prepositions either as a manifestation of an underlying grammatical impairment or as a semantic deficit reflecting a cognitive dysfunction.

Building on the Adaptation Theory originally developed to account for agrammatism in adult acquired aphasia (Kolk&Heeschen, 1996), the paper argues that also in developmental context ellipsis can sometimes be best interpreted as a meaning-preserving strategy adopted by the speaker to overcome processing difficulties. The theory predicts task-dependent intra-personal variability in language production patterns.

The paper examines a case of an 8 year old girl diagnosed with developmental dysphasia who exhibited tendency to omit prepositions in spontaneous speech. Spatial cognition deficit was unlikely to account for omissions in obligatory contexts, as the presence of such contexts themselves indicates understanding of the relation involved. The research questions that guided this investigation were as follows: 1. Could the pattern of omission be explained in terms of a grammatical impairment or phonological factors, such as unsyllabified segment deletion, alone? 2. Would task variation have any effect on the linguistic output?

In order to assess the possible underlying cause of the attested pattern, spontaneous speech samples were recorded in 12 sessions over a 2 month period. The recordings were transcribed lexically, and all obligatory contexts for prepositions were identified. A spatial relation understanding test was administered to rule out spatial cognition deficit. Finally, an elicitation task, consisting of a series of 30 pictures and 37 video animations, was conducted.

The results showed that the attested omission pattern could not be explained in terms of grammatical or phonological impairment alone thus lending support to the hypothesis that ellipsis in this case a meaning preserving strategy adopted to accommodate for processing difficulties resulting in reduced sentence length.

Cognitive perspective on the distribution of attention in sentences with motion verbs prefixed by *po-*

Joanna Łozińska (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie)
ja.lozinska@gmail.pl

The aim of the study is a semantic analysis of the lexicalization patterns of motion events expressed by structures including the Polish prefix *po-*. The study will be based on the analysis of individual instances of the spatial use of the prefix all taken from the National Corpus of the Polish Language. The analysis encompasses 1000 first results of the corpus search and employs the statistical method of correspondence analysis, which translates frequencies of factors coded for each input structure into distances between data points. The relations between the factors are shown on a two-dimensional plot.

Adopting Talmy's findings concerning the nature of spatial schemas, the present contribution focuses on the ways the attention is distributed in sentences with the prefix *po-*. Various factors which may influence the place of the focus of attention, such as the kind of the agent, the use of prepositions or words such as *sobie* 'oneself' or *gdzieś* 'somewhere', are taken into consideration. The study shows statistically significant dependencies between the coded factors and the place where the viewer's attention concentrates. The possible options are the source, path or goal of movement.

The results of the correspondence analysis as well as the analysis of individual instances are interpreted on the basis of two main components of perspective, namely vantage point and viewing arrangement. The study clearly shows that the perspective imposed on the motion event is reflected in the place where the viewer's attention is focused within the spatial schema and that different viewing configurations motivate different distribution of attention.

The usefulness of variant construals in teaching. A Cognitive Linguistics approach

Aleksandra Majdzińska (Uniwersytet Łódzki)

majdzinska.aleksandra@gmail.com

According to cognitive linguistic theory, the same objective situation may be conceptualised in a number of ways by the perceivers/speakers, which is then reflected in different linguistic forms. Variations in the construction and interpretation of the same scene not only show the creative potential and the productivity of language, but may also be enriching – they enable sharing experiences, teaching and learning, language development and artistic creation. Different conceptualisations of the same theme or source text may be traced in literature, art, music, design, advertising, media.

In my paper I would like to show how investigating and comparing such different construals, e.g. verbal and/or visual texts revolving around the same theme may be of use in teaching chosen aspects of linguistics, as it may lead to a better understanding of such notions as the choice of perspective – particularly viewpoint or vantage point (Langacker 1987), distribution of attention (Langacker's figure and ground division), foregrounding and backgrounding a theme or certain aspects of a larger whole (correlated with metonymy), the use of metaphor, and the possibility of analysing a text as an instance of conceptual/formal blending (cf. Fauconnier and Turner 1986).

Transfer kategorii liczby w akwizycji L2 jako refleks mentalnego archetypu kategorii ilości (na przykładach języka polskiego-L1 i litewskiego-L2)

Józef Marcinkiewicz (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)
suvalka@poczta.onet.pl

W referacie zajmuję się wyjaśnianiem mentalnych podstaw błędnego transferu kategorii liczby form imiennych, który pojawia się w użyciu bilingwalnym w interakcji języka polskiego (L1) i litewskiego (L2). Różnice systemowe kategorii liczby niektórych rzeczowników konfrontowanych języków, determinują pojawiający się transfer mylnego singularis bądź pluralis zarówno form podstawowych, jak i towarzyszących im w związkach wyrazowych innych części mowy. Stawiam tezę, że u podstaw tego zjawiska leżą utrwalone w poszczególnych językach i kulturach zróżnicowane archetypy kategorii ilości niektórych jednostek leksykalno-semantycznych. Mam na myśli zróżnicowane konceptualnie (w wymiarach obrazowania i profilowania) zarówno kategorie motywowane referencyjnie strukturą świata materialnego (np. rzeczowniki policzalne, niepoliczalne) jak i niemotywowane, a oparte wyłącznie na określonych modelach wyobrażeniowych (ICM-ach). W badaniach błędu językowego angażuję różne narzędzia gramatyki kognitywnej: w tym głównie, mentalnościową koncepcję akwizycji języka oraz warsztat semantyki pojęciowej Langackera, teorię prototypowości i kategoryzacji Rosch i Taylora (dla języka), teorię metafory oraz ICM-ów Lakoffa i Johnsona, koncepcje przestrzeni mentalnych Fauconniera oraz językowego obrazu świata Bartmińskiego i Wierzbickiej. Substancję językową do badań czerpię głównie z materiałów glottodydaktycznych, zebranych w trakcie wieloletniego nauczania języka litewskiego na studiach filologicznych na UAM w Poznaniu. Aby zasygnalizować problem, podam przykład z pragmatyki, dotyczącej zróżnicowanej konceptualnie w obu językach nazwy domu. Transfer z języka polskiego jest transparentny np. w zdaniu: ‘potrawa, w domu mojej mamy jest bardzo znana’ > lit. *Patiekalas, mano mamos name labai žinomas* (kn3), (wymagane: *namuose*, pl.t.). Otóż, w j. pol. *dom* jest kategorią radialną o 2 podstawowych znaczeniach: 1. budynek mieszkalny (znaczenie prepozycjonalne), 2. dom rodzinny (rozszerzenie metaforyczne). Litewski dla wymienionych konotacji oferuje odpowiedniki zróżnicowane, ale oparte na tym samym leksemie, różne jedynie kategorią liczby: *namas* (sg.), ‘budynek’; *namai* (pl.), ‘dom rodzinny’. W związku z „mentalnym przywiązaniem” do kategorii liczby (językowo-kulturowym archetypem), transfer jaki z tego tytułu pojawia się w użyciu L2 studentów jest nader częsty i przybiera bardzo różne postacie.

Paradoxicality in contemporary British and American poetry: Linguistic and cognitive dimension

Olena Marina (Kyiv National Linguistic University, Ukraine)

olenamarina@ukr.net

Paradoxicality has been exciting the minds of the world scholarship since ancient times. Cognitive, multimodal, affective and other not less significant "turns" in humanities today (Nørgaard 2010) opened new horizons in the research of this phenomenon. Our paper focuses on revealing linguistic and cognitive peculiarities of paradoxical poetic forms in contemporary British and American poetry. The research is carried out from the standpoint of cognitive poetics, adjusting and elaborating some methodologies of a new "mobile turn", emerging in sociology (Sheller, Urry 2006) and gradually penetrating into linguistics in the form of mobile stylistics (PALA 2013). Application of such an integrated perspective is predetermined by the nature of paradoxical poetic forms, functioning in contemporary British and American poetry. These are qualitatively new images, for which rather several, but not one, conceptual schemas, such as conceptual metaphor and conceptual oxymoron, serve as cognitive basis.

We view paradoxicality as a literary and aesthetic category characterized by prototypical effects (G. Lakoff's terms). It is determined that *contradiction, illogicality, weirdness, deviance, incompatibility, marginality, dynamism, mobility, impossibility, incongruence* are its main categorial features. These characteristics impact on revealing and differentiating the mechanisms of paradoxical poetic forms actualization in poetic discourse. The latter are formed due to cognitive operations of information processing related to several planes: *precategorial* (R.Tsur's terms), *acategorial* (J. Gebser) and *categorial*, thus demonstrating gradual fusion of rational and irrational elements in poetry.

It is claimed that the main cognitive process of paradoxical poetic forms formation is conceptual transgression, which results in cognitive mechanisms of conceptual blending (G. Fauconnier, M. Turner) and conceptual amalgam (the notion syntactic amalgam coined by G. Lakoff). It is proved that conceptual amalgam is accompanied by cognitive operations of conceptual absorption and conceptual extrusion.

Boundary crossing motion events in Czech: Evidence from a parallel translation corpus

Michaela Martinková (Palacký University, Czech Republic)

michaela.martinkova@upol.cz

In 1985 Talmy first posits a typological distinction according to the way languages express Path and Manner in the description of Motion events. In most Indo-European languages (with the exception of Romance languages), motion verbs encode the Manner of motion, while the Path is expressed by what he calls a satellite, hence satellite-framed languages. In the second typological pattern it is the verb that encodes the Path. "If a Co-event of Manner ... is expressed in the same sentence, it must be as an independent, usually adverbial or gerundive type constituent", and is often omitted (2000, 49). This was confirmed by psycholinguistic experiments and translational studies. What was challenged, however, was the fact that all languages should fall neatly into one of the patterns (e.g. Slobin 2003). Differences were also observed between languages belonging to the same group (e.g. Slobin et al. 2014, 711).

This paper contrasts two satellite-framed languages, analytical English and inflectional Czech (language not yet systematically studied with respect to this typological difference), focusing on Czech motion verbs expressing boundary crossing events. Tokens of verbs with the satellites *v-* / *vy-* denoting a boundary crossing were downloaded from a subcorpus of Czech original texts of fiction (created within the parallel translation corpus Intercorp), and from Czech translations from English. Their English correspondences were then systematically analyzed; where necessary, mutual correspondences (Altenberg 1999) were calculated. Preliminary findings reveal a slightly higher number of different verb types in Czech translated texts than in Czech original texts and a large amount of metaphorical extensions of these verbs as well as of verbs from other domains, which up-to-date analyses of the Manner component have not paid much attention to (e.g., *vpadnout do* is not equivalent to *fall into*, *vystřelit* [out-shoot] – to move quickly out).

Lexical versus conceptual blends: How to reconcile the two?

Agnieszka Mierzwińska-Hajnos (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie)
agahaj@interia.pl

The objective of this paper is to apply a revised model of conceptual integration as proposed by Brandt and Brandt (Brandt and Brandt 2005, L. Brandt 2013) to the analysis of selected Polish and English neologisms expressed in the form of lexical blends. Assuming that lexical blending is one of the most productive word-formation processes (Leher 2003, 2007; Gries 2004), the question arises whether it should be considered solely for morphological analysis, or rather transgress the boundaries of pure morphology and become a more cognitively entrenched phenomenon. Instances such as, e.g. Polish *facebunt* or English *twitterati* that are to be scrutinized within the course of the proposed analysis opt for the latter, thus making conceptual blends more universal and more important phenomena. Moreover, it seems that it is not only the semantic and phonological pole, to use Langacker's parlance (cf. Langacker 1988), that are required to account for the actual meaning of a given blend (cf. Kemmer 2003) but also on-line processing and on-line decoding that greatly contribute to its ultimate understanding.

To prove this, selected neologisms will be analyzed with the aid of a six-space model as delineated by Line Brandt and Per Aage Brandt. Since the analyzed instances of lexical blends not only refer to the morphological aspect of blending but also require the activation of extra-linguistic phenomena, the Brandt model seems an appropriate framework as it may contribute to a more thorough interpretation of various instances of blends thus making them more conceptual rather than lexical phenomena.

Nazwy ryb, gadów i płazów jako antroponimiczne metafory odzwierzęce w języku polskim, niemieckim i hiszpańskim

Wacław Miodek (Uniwersytet Śląski)

wacmiode@poczta.onet.pl

Badania nad grzecznością językową należą nadal do jednego z najistotniejszych zakresów badawczych współczesnego językoznawstwa porównawczego. Znajomość reguł grzecznościowych pozwala na odpowiednią interpretację zachowań językowych i umożliwia ich zakwalifikowanie do odpowiedniego rejestru grzecznościowego. Oprócz form grzecznego istnieją w każdym języku formy uznawane jako niegrzeczne. Należą do nich przewiska. Niniejszy referat jest prezentacją nazw ryb, gadów i płazów o charakterze obraźliwym w języku polskim, niemieckim i hiszpańskim.

Konfrontowane nazwy ryb, gadów i płazów zostaną zaprezentowane w ich funkcji metaforycznej w odniesieniu do ludzi. Głównym aspektem badania jest użycie tych nazw w funkcji metafor obraźliwych, używanych w formie adresatywnej jako przewiska. Dodatkowo w centrum zainteresowania znajdą się funkcje stylistyczne badanych metafor oraz związek zmian metaforycznych z podłożem językowo-kulturowym.

Materiał badawczy zostanie zasięgnięty ze słowników jednojęzycznych konfrontowanych języków. Analiza i opis materiału będzie prowadzony w planie konfrontatywnym polsko-niemiecko-hiszpańskim w celu określenia zbieżności i różnic w zakresie funkcjonowania metafor w tych językach. Badanie ma charakter synchroniczny, obejmuje metafory językowe używane w dniu dzisiejszym przez rodzimych użytkowników porównywanych języków.

Colour as Concept

Marzenna Mioduszewska (Universidad Rey Juan Carlos, Spain)

marzenna.mioduszewska@gmail.com

Any account of the complex structure dealing with such domains as perception, cognition and language raises innumerable problems. To begin with, we have to analyse concepts coming from conceptual and lexical representation. Bearing in mind that we can distinguish two prevalent views of concepts in cognitive science (disembodied vs grounded conceptual system), and taking into account Harnad's (1990) *symbol grounding problem*, this paper will be based on investigations carried out in the last decades in cognitive semantics (Langacker 1987, 1991, 2002, 2008; Lakoff 1987; Lakoff and Johnson 1980, 1999; Talmy 2000; *inter alia*) which have brought about a new approach to the phenomena of concepts and meaning construction and, gradually, have given rise to a grounded cognition perspective.

This paper deals with the idea of colour as a concept (Margolis and Laurence; Evans, in press) and is based on colour categorization and naming analysed in AUTHOR (2014). Its objective is to understand sensory experiences and show that individual perception and language-mediated social communication segment colour space differently (colour categories in mind and categories in language, Lucy 1997, 2010). Moreover, colour will be studied as a distinguishing marker (Plümacher 2007); certain problem cases in cognition/language interface will be analysed (Fahle 2007) to show how language can cope with colour; finally, specific colour designations encountered in numerous fields of our life (Varichon 2005) will be dealt with.

As attested by Kuehni (2003), different systems of colour categorization (e.g. Newton's colour circle and colour sphere) are relatively recent contributions to history of ideas although have been widely discussed in the literature. On the contrary, *BasicColor Terms* (Berlin and Kay 1969) are the main objective of numerous studies although little progress has been made in linguistic analysis of BCTs.

Kognitywna analiza opowiadania Garcíi Márqueza i jego przekładu na język polski z wykorzystaniem wybranych narzędzi gramatyki kognitywnej Ronalda Langackera

Paulina Nalewajko (Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej w Warszawie)

pnalewajko1@swps.edu.pl

Prezentowane studium stanowi kolejny etap badań, których częściowe wyniki zostały przedstawione w ramach konferencji Językoznawstwo Kognitywne 2013 w Warszawie i Językoznawstwo Kognitywne 2014 w Częstochowie.

Materiał badań stanowi opowiadanie *Monólogo de Isabel viendo llover en Macondo* Garcíi Márqueza i jego przekład na język polski. Teksty te zostały już przeanalizowane na poprzednich etapach badań z wykorzystaniem założeń teorii integracji pojęciowej. Analiza wykazała, iż omawiane opowiadanie stanowi megaamalgamat doświadczenia deszczu, tj. skomplikowaną sieć powiązanych ze sobą metaforecznych przedstawień doświadczenia deszczu. Kontrastywne studium oryginału i przekładu pokazuje, iż w związku ze zmianami dokonanymi w tekście na etapie tłumaczenia, doświadczenie odbiorcy przekładu na język polski wydaje się mniej intensywne, zubożone. Dzieje się tak najprawdopodobniej ze względu na niedostrzeżenie powiązań amalgamacyjnych zarówno na poziomie poszczególnych pojedynczych konstrukcji metaforecznych, jak i w ramach tekstu jako makrostruktury: megaamalgamatu.

W ramach moich najnowszych badań to samo opowiadanie i jego przekład na język polski poddane są analizie z zastosowaniem narzędzi wypracowanych przez Ronaldę Langackera ze szczególnym uwzględnieniem obrazowania, oglądu i ram koncentracji uwagi. Przyjmując założenie Langackera, iż „elementy gramatyki, tak jak słowa, są znaczące same w sobie” pokażę, iż szczegółowa analiza gramatyczna opowiadania (w rozumieniu gramatyki kognitywnej) może stanowić klucz do dostrzeżenia, opisania i zinterpretowania zasady kompozycyjnej tekstu literackiego. Zestawienie wyników badań przeprowadzonych z zastosowaniem metodologii Fauconniera i Turnera oraz Langackera pozwoli na wybór najbardziej optymalnej metody badawczej dla analizowanego tekstu lub na opracowanie metody zintegrowanej łączącej założenia obydwu teorii.

Between a cow and a safety net: Discourse (and other) metaphors of the welfare state in British press (2008-2015)

Małgorzata Paprota (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie)

m.paprota@gmail.com

The debate over the welfare state, a contentious notion as it is, could only be expected to intensify during a time of financial crisis and austerity. Much of the debate is played out in the print media, a key factor shaping hegemonic discourses. Drawing on critical metaphor analysis (Charteris-Black, 2004), and with reference to broadly defined conceptual metaphor theory and in particular the notion of discourse metaphors, this proposed paper analyses the metaphors of the welfare state in a corpus of British newspapers and their ideological effects. The paper finds that the most frequent and the most salient metaphors of the welfare state, whether conventionalised or novel, tend to obscure the role of social actors and that of a hostile environment, as well as highlight the inefficiency and high cost of the welfare state.

Wordgames in advertising: a cognitive analysis of nonce-words

Aleksandra Pasławska (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie)
olapaslawska@op.pl

The past several years have seen a growing interest in the study of new word formations in general and nonce formations in particular (see, for example, Bauer 1983, Crystal 2000, Hohenhaus 2005). This should come as no surprise given the fact that the study of nonce-words can shed new light on the role context is held to play in determining the meaning of lexical items. With the massive use of word-games in modern advertising, a coherent theory of nonce-formations appears to be especially desirable. Particularly promising in this respect appear to be the studies undertaken by Peter Hohenhaus, according to whom nonce-words are context dependent, being “formed actively by the speaker” (Hohenhaus 2005: 364). Based on selected advertising slogans, the paper develops a cognitive analysis of nonce-words, drawing on the insights of cognitive grammar (cf. Langacker (2008)) combined with the Conceptual Blending Theory as proposed by Fauconnier and Turner (2002) and particularly with its modified version proposed in Brandt and Brandt (2005).

The periphery of the Polish ditransitive construction: A cognitive grammar analysis

Joanna Paszenda (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie)

jpaszenda@up.krakow.pl

Following Goldberg (2006), the ditransitive construction is understood here to involve an agent, a recipient(-like) argument, and a theme argument, with both objects formally realized as NPs. So defined, the ditransitive prototypically subsumes a double object construction in English and a ‘dative’ construction in Polish, where the indirect object bears dative case marking, while the direct object is marked for the accusative case.

The present paper examines the periphery of the Polish ditransitive pattern and attempts to set apart the family of ditransitive extensions from the area of semantic and syntactic overlap between the ditransitive and other – distinct – constructions. Attention will focus on three groups of patterns:

- 1) Double-object constructions with non-prototypical case marking on the object NPs, which can be construed as encoding events of possessional transfer: *Szef odmówił mi-DAT podwyżki-GEN* ('The boss refused me a rise'); *Ta wycieczka kosztowała go-ACC majątek-ACC* ('This trip cost him a fortune'); *Nakarmiła dziecko-ACC owsianką-INSTR* ('She fed the child porridge').
- 2) Prepositional constructions expressing events of communication, e.g. *Powiedziała coś-ACC do niego-GEN* ('(she) said something to him'), which have ditransitive counterparts with dative indirect objects (*Powiedziała mu-DAT coś-ACC* – '(she) told him something').
- 3) Hybrid patterns featuring an additional prepositional argument expressing a spatial goal/source or purpose:
 - (i) double-object expressions with prototypical case-marking on the objects, e.g. *wbić komuś-DAT coś-ACC do głowy* (lit.: 'to hammer someone something to head' – to hammer something home); *dać komuś-DAT coś-ACC do zrobienia* ('to give someone something to do'), *dać komuś-DAT coś-ACC do zrozumienia* ('to give someone something to understand' – to imply something);
 - (ii) constructions with an optional direct object: *dać komuś-DAT (dużo) do myślenia* ('to give someone (a lot) to think (about)');
 - (iii) set expressions with a null direct object, e.g. *dać komuś-DAT w zęby/ w twarz* ('to give someone into teeth/ face' – to punch, hit sb).

'Divided transitivity': The divergent passives of ditransitive verbs

Joanna Podhorodecka (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie)

j.podhorodecka@gmail.com

The passive construction is typically applied to events of high transitivity, characterized among other factors by maximal contrast between the controlling and the affected participant (Naess 2003: 97). Ditransitive sentences pose a problem for transitivity-based accounts of the passive, as they constitute a case of „divided transitivity” (Wierzbicka 1988: 359) – there are two object participants, neither of them fully affected. Consequently, there are two variants of the passive construction with either a patient or a recipient as the subject. The acceptability and frequency of the two passives varies greatly between individual ditransitive verbs. Different factors have been proposed to account for the variation, such as for instance the information structure of the sentence (Stein 1979: 111) or the exact semantic role of the passive subject (Huddelston and Pullum 2002: 310).

The aim of this study is to examine the usage of the ditransitive passive and to determine which features decide about the frequency of the construction and the choice of the passive subject. Correlational analysis of corpus material (COCA, BNC) is conducted in order to identify the interconnections between the factors and to establish their statistical significance.

Rola metaforycznego wartościowania w kreowaniu językowego obrazu kobiety i mężczyzny w kontekście seksualnym na podstawie kontrastywnego studium hiszpańskiej i polskiej leksyki erotycznej

Katarzyna Popek-Bernat (Uniwersytet Warszawski)

k.popek-bernat@uw.edu.pl

Podczas dwóch minionych edycji konferencji PTJK w Warszawie (2013) i Częstochowie (2014) prezentowałam możliwości praktycznego zastosowania opracowanej przeze mnie procedury badawczej, umożliwiającej kognitywne badania nad semantyką leksykalną i metaforą pojęciową w oparciu o materiał leksykograficzny. Posłużyłam się w tym celu wynikami moich prac dotyczących hiszpańskiego i polskiego słownictwa erotycznego.

Kontynuując badania nad leksyką związaną ze sferą seksualną funkcjonującą we wspomnianej parze językowej, zaobserwowałam pewne zjawiska świadczące o tym, że językowe realizacje metafor pojęciowych odnoszących się do aktu erotycznego zawierają w sobie elementy oceniające, kształtujące określony wizerunek (pozytywny lub negatywny) kobiety i mężczyznę jako kochanków. Obserwacje te wydają się potwierdzać tezę Ryszarda Tokarskiego na temat tego, że „metafora jest [...] jednym z możliwych językowych środków wartościowania rzeczywistości pozajęzykowej” (1992: 80-81).

Wzorując się na studium lubelskiego badacza, który w swojej pracy próbuje odnaleźć zaświadczenia językowe wskazujące na to, czy człowiek jest kategoryzowany w polszczyźnie jako istota dobra czy zła, w ramach tegorocznego referatu postaram się pokazać, jaki typ wartościowania człowieka jako kochanka zakorzeniony jest w języku polskim i hiszpańskim oraz czy jest on zróżnicowany w zależności od płci.

W tym celu, zgodnie z metodą Tokarskiego, będę dążyć do ustalenia tzw. „definicji zhierarchizowanej” jednostek leksykalnych stanowiących realizacje metafor erotycznych właściwych dla języka polskiego i hiszpańskiego, poszukując „zależności między opisowymi a wartościującymi komponentami znaczenia” (1992: 73). Realizacja studium o charakterze kontrastywnym w oparciu o badanie Tokarskiego, które było ograniczone do jednego tylko języka, pozwoli zweryfikować jego twierdzenie, zgodnie z którym oceny poszczególnych elementów rzeczywistości zawarte w języku uzależnione są od przynależności kulturowej jego użytkowników.

Manipulating categories: Cognitive rhetorical application of Vantage Theory

Serhiy Potapenko (Nizhyn University, Ukraine)

Potapenko.sergey@mail.ru

The cognitive rhetorical procedures proposed so far mainly rely on image schemas (Turner 1991) and force-dynamics (Oakley 2005: 455) relating referents which belong to different categories. However, cognitive rhetoric lacks techniques capturing alterations within categories and between them. This niche seems to be filled in by Vantage Theory which distinguishes two vantages: dominant, with a strong similarity to the category focus, and recessive, reflecting motion to the category margin (MacLaury 2002: 495). Consequently, vantage construction results into the following changes of categories: strengthening, in case of motion towards the category focus and beyond; weakening, with motion towards the margin; substitution, with motion beyond the margin into an adjacent category.

The cognitive rhetorical application of the vantage construction procedures is exemplified by the analysis of the "Address of President of Russian Federation" of 18 March 2014 concerning the annexation of Crimea.

The strengthening of the dominant vantage is implemented by the units denoting an increase in category features: pronouns (*More than 82% of the electorate*), prepositions (*over 96%*), adjectives (*overwhelming / absolute majority*), adverbs (*predominantly*).

The weakening of categories is rendered in two main ways: firstly, the changes in the reference of the pronoun *we* and its derivatives denoting those present (*we have gathered*), Russians (*all of us*), Russians and their neighbours (*our shared history*); secondly, the choice of units, representing Russians from varying perspectives, cf. *nation*, *Russian people*, *Russians*, *Russians and Russian speaking inhabitants of Ukraine*.

The category substitution is reflected in the choice of the units referring to the Crimeans to prove that they constitute a separate nation which like Kosovo Albanians has the right to self-determination, cf. *the Russian-speaking Crimea*, *residents of Crimea*, *Crimea and its residents*, *Crimean people*.

Twitterati in the Twitterverse: A cognitive linguistics account

Ewelina Prażmo (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie)

ewelinaprazmo@gmail.com

In view of the accelerating pace of Internet communication as well as in the face of the increasing amount of information exchanged, more and more attempts are being made to account, in a systematic way, for the processes underlying the singular nature of the Internet language. Based on the internet linguistics research (cf. Crystal 2006, 2008), we propose a unitary analysis of "paralinguistic devices" such as hashtags and punctuation devices found in *Twitterese* which ascribe "tonal colouring" to utterances, serving to express humour, sarcasm, irony, and self-deprecation. Among hashtags offering a meta-commentary on the text, we analyse, e.g. #mylifehascometothis, #mylifeissohard or #middleclassproblems which all serve to express irony and create a safe distance from the information posted. The paucity of punctuation devices in the Internet language makes their use marked and suggestive. We offer a brief comment on how semantically-charged punctuation can be used in the context of Internet communication (e.g. using the dot to indicate seriousness or authoritativeness and, by contrast, the lack of punctuation for softening statements and making them more casual). In so doing we adopt the conceptual blending theory (cf. Kemmer 2003), combined with Ronald Langacker's (2008) theory of the Current Discourse Space involving meaning negotiation between the speaker and the hearer (cf. Langacker 2007). It is precisely through the speaker-hearer negotiation, we claim, that lexical items, including paralinguistic devices, acquire their context-based meanings. We thus view meanings not as stable entities but as emergent structures created on-line in the current discourse space. In our analysis we will make crucial use of Ronald Langacker's (1990) conception of subjectification and the idea of intersubjectification as proposed in Traugott (2010). The choice of linguistic data is limited to posts found in social communicators and micro-blogging platforms such as Twitter.

Pragmaticalization of pseudo-question constructions in English and Korean: A grammaticalization perspective

Seongha Rhee (Hankuk University of Foreign Studies, Seoul)
srhee@hufs.ac.kr

The use of pragmatic markers is universal and is a characteristic of casual and spoken registers of language (Fraser 1990). Among them is a group of pragmatic markers that comes from question constructions that are not used to solicit information but for their strategic effects, thus ‘pseudo-questions’. These markers are attested both in English and Korean, as exemplified by the sentence-final *what?*, parenthetical *what is it?*, *whatchamacallit?*, *who knows?*, stand-alone *you know what?*, etc. in English, and *mwelalkka?* ‘what should I say?’, *eti?* ‘where?’, *way?* ‘why?’, etc. in Korean. An exploration into their emergence raises a number of implications in discourse, rhetoric, and grammaticalization studies.

The analysis in this paper reveals that English and Korean, two typologically-distinct and genealogically-unrelated languages, developed very similar, or nearly identical, functions from pseudo-questions. In other words, pseudo-questions in the two languages developed into markers of such functions as gap-filling, attention-attracting, mitigating, emphasizing, stance-marking, noncommitment, etc. An exploration into the mechanisms involved in the emergence of such markers shows that they involve diverse discourse-cognitive strategies by recruiting lexical and grammatical devices to achieve engagement, disengagement, intersubjectivity, deictic perspectivization, and discourse framing. The development of these pragmatic markers crucially relies on the rhetorical manipulation of question constructions. The pragmaticalization processes largely conform to the principles of grammaticalization proposed by Heine and Kuteva (2002) and elsewhere, i.e., desemanticization, extension, erosion and decategorialization.

This paper traces the development of pseudo-question constructions into pragmatic markers in English and Korean, and suggests that cognitive motivations operate behind the use of interrogatives for rhetorical effect and their development into markers of meta-textual discursive functions. Further, it suggests that the commonalities as revealed in the developmental processes in the two languages support such notions as the source determination hypothesis (Bybee et al. 1994) and grammaticalization channels (Heine et al. 1993).

The critical study of the WOMEN ARE ANIMALS conceptual metaphor in Thai

Chatchawadee Saralamba (Thammasat University, Thailand)

waen@tu.ac.th

Traditionally, metaphor has been perceived linguistically as a figure of speech in which one thing is compared to another by saying that one is the other. In Cognitive Linguistics' takes the perspective of metaphor introduced by Lakoff and Johnson (1980), Kövecses (2002) challenging aspects of traditional theory in a coherent and systematic way. They showed convincingly that metaphor is pervasive both in thoughts and everyday language. Metaphor therefore is considered conceptual property not just words. Metaphor functions as a way to understand concepts and it is an inevitable process of human thought and reasoning. In this way, our conceptual system is based on experiences we have gained while interacting with people and things in the world around us.

This paper aims at exploring the representation of women through the conceptual metaphor theory (CMT) as WOMEN ARE ANIMALS. In Thai language, animals are used to describe people in various ways, especially in the conceptualisation of metaphors related to women. It is included a study of animals and source domain applied to the representation of women, also considering the gender ideologies and cultural values that are transmitted. The results of the study show that in the Thai language the type of animals applied to women come mainly from the source domain of pets, farmyard and wild animals. In addition, the metaphorical linguistic expressions in Thai convey gender and cultural values that are generally negative and in a derogative way for the representation of women's beauty and behaviour.

Modus nature of the category of negation and its realization in syntactic constructions of the modern poetic discourse

Darija Shvaiko (Kherson State University, Ukraine)
dasha_shvaiko@mail.ru

Research objective is to reveal prominent structural and meaning features of the category of negation in modern English poetic discourse.

Object of research – syntactic constructions with the semantics of negation in the poetic texts of the XX-XXI c.

Subject of research – the interpreting nature of formation and functioning of the category of negation in the English poetic discourse.

Methods applied are: structural-syntactic, interpretive-textual, poetic-cognitive, conceptual and discourse analyses.

Studying the language organization and its functioning relying on the constantly developing knowledge of its mental grounding, of language as a cognitive ability is connected with the research of concrete forms of human brain and cognitive processes specificity manifested in language, revealing language means and ways of understanding and categorization of the outer world, i.e. embedding forms of language consciousness. Scientists refer linguistic categories to the most constituent ones and treat them as certain conceptual structures or forms of the world perception in language.

Simultaneous usage of several principles in the process of linguistic categories formation in turn expands possibilities of speech conveying the different structures of knowledge and their art interpretation by the poet/reader. In addition to lexical groups and grammatical categories it is possible to single out in language a number of modus (appraisal, or interpretive) categories which provide possibilities of various interpretation by the speaker of certain conceptual content and formation various meanings on the basis of it. It is possible to relate the category of negation to such categories, too. After the Russian researcher N.N. Boldyrev the category of negation is conceived of as a certain combination of language units at different text levels expressing the semantics of negation on the common conceptual basis.

The crux characteristics in forming and organizing of the modus categories is that they shape certain speech units on the basis of their common conceptual (interpretive) function.

Interpretation is an inherent part of human consciousness and cognition. The nature of interpretation lies in its structural divisibility into frames, scripts, cognitive models etc. and subjectivity – dependence on the individual conceptual systems [N.N. Boldyrev].

As seen in static and dynamic aspects, linguistic interpretation performs a threefold function and accordingly three types of interpretation can be named: selection, classification and appraisal (evaluation).

Thus, interpretive function of the human mind as a kind of cognitive activity is characterized by the following features:

- linguistic interpretation as an inherent part of linguistic cognition has its own unique structure;
- it represents collective cognitive knowledge schemas;
- it is shaped within the individual conceptual system of a person.

The above-mentioned characteristics of interpretive function are being directly projected onto the function of negation, which forms one of the content blocks of interpretation.

It is presumed that formation of the category is preceded with the conceptualization of the language objects' function. From this statement, one may conclude that the main characteristic of the modus categories is indicated by the functional nature of their conceptual basis, i.e. the concept, which is embodied by the concrete linguistic function.

Structuring of such concepts should follow the general rule of experience patterning so that the experience would serve as a ground for speech and idea activity of the poetic speech act participants – author and reader, interpreting the speech product – text (poem).

The structure of the negation function depends on the character of interpretation and plays a role of the cognitive schema, which in turn determines the structure of the concept NEGATION with the following characteristics:

- 1) absence: "*We have no time to stand and stare*";
- 2) incoherence: "*where he pilfers the poor / saps like myself who believe there is no pity / in death*" [Morín T. Q.];
- 3) negative evaluation (characteristic): "*these stories like your clothes / have gotten so thin they don't keep you warm no more*" [Dawes K.];
- 4) negative communicative response: "*I am not going to cry anymore*" [Miller J.].

Therefore, the category of negation in the English poetic texts of the XX-XXI c. is revealed in different syntactic constructions. They are sampled by using the method of singling out prototypical means of expressing the semantics of negation, among which we include: negative particles (*no, not*), negative pronouns and adverbs (*no one, nowhere, no how, none, never*), correlative negative conjunctions (*neither ... nor*), negative prefixes. It is argued that on the one hand, utterances with the semantics of negation should be distinguished from the ones with negative semantics and on the other hand, the analyzed syntactic constructions represent not the single concept, but the integrated conceptual structure, which consists of the certain characteristics of the concept NEGATION and certain conceptual determination area.

A heuristic model for the universal conceptual matrix in natural languages

Waldemar Skrzypczak (Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika w Toruniu)

spaceout@uni.torun.pl

In this paper we shall argue that there should exist a shared mental representation, the so-called conceptual matrix or ‘metarepresentation’, shaped by what is universal to human experiential condition. If the assumption that human language is deeply rooted in the embodied experience is valid, then humans share such conceptions as space, time, motion (process/change), causation (cause/effect), agency (intent/purpose), and are able to construe such shades of meaning as modality, along with counterfactual realities. Also ‘actors on stage’, in other words, *semantic participants* in the *circumstantial* (adverbial) realm, and interactions among these (participants), will display commonalities despite the tremendous variability of specific natural and cultural environments in which (and through which) languages have evolved, producing variability of their own - in terms of the segmentation of constructed reality through linguistic exponents and ranges of entailments that emerge from them. It is assumed that time and space are mutually adjacent, as well as matter and energy create a continuum, the claim which does not only stem from basic relativistic physics, but can be supported by a range of metaphors and dual constructions found in natural languages, which preserve topological neutralities and strive for gradual ‘disembodiment’ along the embodied – imaginative spectrum. In a likewise fashion quantum phenomena, such as particle~wave duality, particle~field duality, and wave~field duality, are not only to be expected to perform their dynamic patterns in the subatomic reality, but also dwell happily within linguistic constructs. In order to support the above, we shall adhere to the assumption that linguistic units display topological plasticity, on the one hand, and, on the other, are stable enough to provide themselves as bridges that accommodate intra-linguistic paraphrase and cross-linguistic translation.

Indeclinable nouns among the Polish last names and female professions' titles: Theory vs. language practice

Anna Socha-Michalik (Uniwersytet Jagielloński)
anna.k.socha@gmail.com

Like most Slavonic languages, Polish is an inflectional language. However, a large group of Polish nouns remains uninflected (Orzechowska 1975, Saloni 1988, Stefańczyk 2007). In the modern Polish this group is significantly bigger, comparing with the data from the beginning of the 20th century i.e. analysis made by S. Szober (Szober 1923). My research shows that about 500 common nouns remain uninflected in Polish (and even more when taking into account names and acronyms). One of the significant symptoms of this phenomenon is a number of non-inflected or partially non-inflected last names and female professions' titles in the Polish language.

The aim of this paper is to delineate the group of the non-inflected last names and female professions' titles in the Polish language and investigate the cause of their non-inflection. A pilot research has shown that the majority of last names and professions' titles in question keep their Nominative form in all cases due to users' perception. According to well established language tradition female last names – if they are nouns- they mostly remain uninflected. I would like to investigate what stood behind the fact that native speakers of Polish ceased to use the uninflected forms and check, by using corpus linguistics methodology, if the theoretical assumptions reflect the language practice. In the first step the data from the National Corpus of Polish Language (NKJP) were excerpted and annotated for morphological, semantic and syntactic properties, with the use of the behavioral profiling approach (Divjak & Gries 2006). They were, in the second step, confronted with the result of questionnaires conducted among the naïve native users of language. By using statistical methods, I would like to discover the factors that affect naïve users' choices. Finally, I conclude my talk placing the ongoing processes in the contemporary language.

Synestezja językowa z perspektywy integracji pojęciowej

Przemysław Staniewski (Uniwersytet Wrocławski)

przemyslaw.staniewski@uwr.edu.pl

Synestezja nie jest nazbyt częstym obiektem zainteresowań językoznawców, w tym również językoznawców kognitywnych. Większość wysiłku badawczego w pracach lingwistycznych koncentruje się, opierając się na hierarchii zmysłów, na próbach wyjaśnienia kierunku (bądź kierunkowości) przeniesień metaforycznych w wyrażeniach synestetycznych, który został odkryty przez Ullmanna (1957). Zdaje się jednak, że w ten sposób zbyt mało uwagi poświęca się samemu zjawisku synestezji językowej, a zarazem różnym mechanizmom zaangażowanym w proces konstrukcji znaczenia wyrażenia synestetycznego. Zatem przyjrzenie się wymienionym mechanizmom jest nadzędnym celem mojego wystąpienia. Materiał empiryczny dla mojego badania stanowią wyrażenia synestetyczne pochodzące z korpusu języka polskiego (NKJP) i/lub niemieckiego (korpus IDS). Pomimo że synestezja językowa występuje w postaci różnych konstrukcji gramatycznych, ograniczę się do analizy fraz nominalnych składających się z rzeczownika oraz modyfikującego go przymiotnika – jest to najczęściej występująca i analizowana forma synestezji językowej. Jako nadzelną metodę badawczą wykorzystam teorię integracji pojęciowej Fauconniera i Turnera (2002) oraz stref aktywnych i punktów odniesienia Langackera (np. 1990, 1993) opierając się na metodologii analizy fraz nominalnych u Tribushininy (2011). W ten sposób postaram się odpowiedzieć na pytanie, jakie aspekty percepcyjne (tu strefy aktywne lub ewentualnie punkty odniesienia) są najbardziej wyraziste podczas konstruowania znaczenia emergentnej struktury synestetycznej (przy czym główna uwaga musi być skierowana na modalność zmysłową określana przez przymiotnik) oraz czy poszczególne jakości zmysłowe wyrażane przymiotnikiem mieszczą się w danym kontekście w spektrum jakościowym modalności określonej rzeczownikiem, czy może mieszczą się poza nim (por. np. *gryzący zapach amoniaku* i *ciepły zapach potraw*). Ponieważ percepca zmysłowa jest procesem subiektywnym, wyniki analizy nie są łatwe do przewidzenia.

The linguistic existence of nothing

Anna Stanisz (Uniwersytet Jagielloński)
ania.stanisz@interia.pl

The aim of my paper is to prove that we are not able to deal with the non-existent and thus we conceive it as something which exists. Although such nonentities as the lack, silence or absence denote what in fact does not exist, our language shows that we conceptualise them as if they did. I am going to analyse this phenomenon on various linguistic expressions. The analysis will be based on Lakoff and Johnson's theory of conceptualisation.

Firstly, the fact that we conceptualise nonentities as if they existed is visible at the level of vocabulary. The very fact that we give names to them implies that we treat them as concepts which have their own features. Moreover, as such words tend to have a structure of a negation and do not form new, independent terms (e.g. *non-entity*, the *lack* of something), our conceptualisation of them is based on their opposites. Secondly, this phenomenon can be noticed at the level of grammar. Various grammatical constructions (such as 'to be absent', 'nothing is', or the use of past and future tense: 'She *stood* here'/'She *stands* here'/'She *will stand* here') also indicate that the way we talk about something which does not exist is parallel to the way we talk about something which does.

Apart from the linguistic analysis of expressions, I am going to refer to the philosophical views of nonentities in order to compare the results. It is highly likely that philosophy will provide an explanation as for why dealing with the non-existent is so difficult for us.

Metaphors and metonymies in Kashubian proverbs

Danuta Stanulewicz (Uniwersytet Gdańskie)

danuta.stanulewicz@gmail.com

It is common knowledge that numerous proverbs are metaphorical. For instance, the Kashubian language views proverbs as living organisms since *Czasā przēstowié samò sā rodzy w głowie* ‘Sometimes a proverb is born in the head by itself’ (Pomierska 2002) and Polish – in a similar vein – personifies proverbs: *Przysłowie prawdę powie* ‘A proverb will tell you the truth’.

The aim of this paper is to investigate the figurative language of Kashubian proverbs, especially metaphors and metonymies. The analyzed proverbs come from the largest collection of Kashubian proverbs compiled by Pomierska (2013). As Pomierska claims, these proverbs allow us to reconstruct the nineteenth-century model of life in the country in Kashubia.

Many proverbs exemplify metaphors in which the human being is compared to an animal (see e.g. Mieder 1993, Krikmann 2002) on the basis of certain traits ascribed to the latter. The Kashubian proverbs to be analyzed in this paper contain words for domestic and wild animals, such as the cat, dog, horse, goat, duck, sheep, mouse, fox, wolf etc. Also some other lexical items – referring to objects, events and emotional states – occurring in proverbs will be taken into consideration, e.g. words for food, fire and happiness. Many Kashubian people work at sea, which explains why numerous proverbs make use of words referring to the sea, wind, fish and fishing. As far as metonymies are concerned, they occur not only in weather proverbs, but also in other types of proverbs, containing, *inter alia*, words for different parts of the body.

A group of parameters in scale and their application to lexical analysis for adjectives

Yusuke Sugaya (Kyoto University, Japan)

sugaya@hi.h.kyoto-u.ac.jp

The aim of this presentation is to reveal what some adjectives, e.g. Japanese adjectives aka-i (which means “red” in English) and naga-i (which means “long” in English), contain as lexical information in terms of scalability. The research has two steps: first, some parameters are advocated to describe each use of adjectives; second, these parameters are set on each of a set of samples randomly extracted from the corpus.

With regard to the first step, each parameter is constructed in terms of the combination or arrangement of “values.” They are defined as minimum units which vary at the level of perception or conception, independent of the linguistic expressions. As a result, the parameters pertain to: (i) the number of values, (ii) the way of extension of values, (iii) the number of linguistic expressions in a group of values, (iv) the type of another group of values (parallel scale), and (v) the time flowing along values. The settings of these parameters are, of course, changeable according to their discourse, even in the same adjective, but each adjective has the tendency on selecting their parameters.

Considering the second step, these parameters are applied to some specific adjectives. Within a fixed number of samples including these adjectives, the parameters are set about each sample in reference not only to the sentence but also to the discourse. Eventually, it is found that each adjective shows the cluster of selection for parameters, which can be regarded as lexical information of the adjective. Since this way of analysis has some applicability to any adjective in any language, this makes it possible to compare adjectives in a language, or across languages.

BRAIN, MIND, AND LANGUAGE: How Can we acquire a concept?

William Sullivan (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie)

wjsiii@uni.wroc.pl

Relational Network (RN) theory starts with the premiss that there are no things in the brain but connections (unlabeled nodes) and relationships between them, that we acquire knowledge by building networks of relations and that, conversely, information is stored in those networks. The catch is how we can start from no knowledge and acquire a concept like SOURCE? Is it possible and how can it be done? This question arose in the course of a discussion with cognitive linguists about robotics and having a robot that acquires concepts instead of having a human program those concepts in. Yet children do it. Still, SOURCE (SRC) is an abstraction; how can you abstract from nothing?

Since children do it, let children be the source of the data, without which all is speculation. Never mind SRC, consider how children acquire an understanding of phonemic contrast in a RN model. The key part of the process is in a scene in the film *Three men and a baby*. Tom Selleck is holding the baby, no more than four months old, as he reads an article from *Sports Illustrated* aloud. The baby is watching Selleck's face intently, her lips twitching, opening, closing. She has evidently connected the sounds and the lip movements. It is a relatively short trip from there to phonemic contrast. The author's older daughter's first two utterances that connected *signifié* and *signifiant* were *tata* 'daddy' and *papu* 'food'. These are nearly minimal phonetic pairs. Hearing just the onset to the first syllable suffices to activate one linguistic sign from the other and tell the child who/what is coming. This might seem like the acquisition of the *p* and *t* phonemes. But the assumption of segmental phonemes is one of the basic errors of Bloomfieldian linguistics, and there is more to the process. The child sees the lips connect with *papu* and even the tongue move to behind the upper teeth with *tata*. One movement connects with 'food' and the other with 'daddy'. Judging by the increasing rate at which further linguistic signs were acquired, she was constructing a generalized syntax of syllable structure in addition to the individual networks relating the pronunciations to the meanings evoked. A parallel process can be observed in the acquisition of an abstraction like SRC.

Finally, given the ability to describe acquisition in RN terms with an outcome acceptable to cognitive considerations and Lamb's (1999) demonstration that a RN can be implemented neurologically, we may safely conclude that mind, brain, and language are fully and explicitly compatible.

Polish passive as a construction

Anna Ścibor-Gajewska (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie)

anna.scibor.gajewska@gmail.com

The passive is one of the model constructions described by the Construction Grammar. In Polish, the traditional descriptive grammar does not entirely predict the passivizability of verbs: the case of the object, which is considered the crucial factor in passivizability, is not a reliable predictor with certain verbs. On the other hand, the Polish passive is a coherent and regular phenomenon with respect to morphology and semantics. All this makes the passive a perfect choice in the attempt at applying Construction Grammar to the description of Polish.

In this paper, the Polish passive is described as a “construction” in the understanding of A. Goldberg. Special emphasis will be put on the constraints and the collocational restrictions of the construction. Particular verbs will be analyzed with respect to their thematic (participant) roles and their availability for blending with the argument roles of the passive construction (Correspondence principle).

The research will be based on the corpus of Polish available online at <http://sjp.pwn.pl/korpus>, supplemented with results of specific internet searches. The list of verbs to be investigated will be composed with the support of *Słownik Syntaktyczno-Generatywny Czasowników Polskich*, ed. K. Polański. The results will be tested for correlations and statistical significance using the statistical programming environment “R”.

Langacker's reference and Grice's inference in discourse analysis

Przemysław Terejko (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie)

przemekterejko@wp.pl

In the presentation, we assume that Langacker's notion of reference (Langacker 2008), as used and applied on discourse level, reminds of Grice's (1989) intentional inference. We identify some correspondences between these two notions, such as the importance of context and belonging to the inferential model of communication. Apart from a brief theoretical discussion, we examine our claim on the basis of the original examples presented by Langacker and Grice with a view to showing the similarity of the two approaches.

The usage of the imperative in English, German, Polish and Czech: A lemma-driven analysis

Beata Trawinski (Institut für Deutsche Sprache in Mannheim, Germany)

trawinski@ids-mannheim.de

Imperatives are canonically used in sentences expressing direct commands, requests, instructions and advices or the like and are generally claimed to require an agent: One can only request something of someone over which that person has direct control. Given this, we would expect imperative markers to occur with agentive rather than non-agentive verbs. The aim of this paper is to proof the hypothesis of agentivity in the usage of the imperative in a cross-linguistic context. Furthermore, we aim to examine the distribution of imperatives over different conceptual domains (such as MOTION, COMMUNICATION, PERCEPTION etc.). Using thematic comparable corpora of English, German, Polish and Czech, we selected for each language the 50 most frequent lemmata out of all the lemmata underlying imperative word forms. All selected lemmata were then mapped to the abstract concepts derived from theFrameNet. The results of our pilot study confirm the agentivity hypothesis: Imperative markers are used significantly more frequently with agentive than with non-agentive verbs. However, the distribution of imperatives over different conceptual domains varies heavily from one language to the other. While Polish imperatives are most frequently used with the concepts STOP/START and WAITING, the German ones mostly co-occur with the concepts INGESTION/COOKING, which, in turn, is not attested at all for Czech. The Czech imperatives appear in the majority of cases with the concept BE. By contrast, the imperatives in English are relatively evenly spread over all contexts with the exception of the concept GET, which is prevailing for English but not observed for the other three languages. Finally, our results show that the only conceptual domains in which the English, German, Polish and Czech imperatives occur with a similar frequency are PERCEPTION and COMMUNICATION.

The conceptualization of problem solving in English and Polish: A corpus illustrated study

Marcin Trojczak (Uniwersytet Łódzki)

marcintrk@gmail.com

The aim of the article is to present how problem solving is conceptualized in English and Polish on the basis of corpus data extracted from BNC (British National Corpus) and NKJP (Narodowy Korpus Języka Polskiego). The study combines theoretical framework of Conceptual Metaphor Theory and methodological workbench of corpus linguistics. The introductory part of the paper focuses on problem solving as a psychological process. The main part is devoted to presenting various ways of conceptualizing problem solving in English and Polish. It deals with their similarities and differences treating both shared and language-specific metaphorical mappings.

Literary metonymy and its discourse potential in English modernist prose by Virginia Woolf and David Herbert Lawrence

Iryna Anatoliivna Trubenko (Bohdan Khmelnytsky National University in Cherkasy, Ukraine)
irinatrubenko@bigmir.net

Research on metonymy as a part of literary discourse has been quite intensive in the past decade. Our thesis focuses on the study of formation and functioning of literary metonymies as conceptually and verbally relevant units in English modernist fiction viewed from a cognitive poetic perspective.

The paper suggests an integral approach that combines conceptual, contextual, stylistic and quantitative approaches to determining discourse and textual potential of metonymy in English literary discourse. The research presents a context-level realization model of literary metonymy, which provides access to the tendencies of metonymic contextual peculiarities in micro-, macro- and megacontexts.

The dissertation defines and differentiates textual and discourse functions of literary metonymy in V.Woolf's and D.H.Lawrence's literary works. The character of the discourse functions of literary metonymy in English modernist prose is determined by such textual categories as text coherence and integrity. Discourse functions depend on the peculiarities of the artistic communication between the author and the reader, which is represented in the text and where the involvement of vertical context is a necessity.

The thesis outlines the peculiarities of literary metonymy realization through the prism of individual artistic picture of the world. Special attention is paid to the typology of conceptual metonymic models in their literary manifestation. In the analyzed literary works metonymy creation is based on such concepts as PERSON, HIS/ HER INSIDE and OUTSIDE WORLDS. It confirms the tendency of English modernism towards anthropocentrism.

The obtained results and the suggested methodology of analysis of literary metonymy textual realization in English modernism can become an instrument for further researches of determining the metonymic artistic potential in texts of other literary styles and genres.

To risk or not to risk: Conceptualization of stancetaking in risk discourse situation

Valentyna Ushchyna (Kyiv National Linguistic University, Ukraine)

uval@ukr.net

This study presents an attempt of understanding the sociocognitive dynamics of interactive processes of risk perception and conceptualization, as well as the dynamics of communication in the risk discourse situations.

The concept of risk presupposes decision making, while the process of decision making is seen here as a stancetaking on risk. A speaker's stance (Biber 2004, Du Bois 2007) includes subjective expressions of the speaker's attitude towards the object of conversation, his mood, evaluations, perspective, point of view and opinion. Stances are reflected at different levels of language: lexis, grammar, style, and pragmatics.

The main objective of this study is to find out what linguistic and cognitive mechanisms are used by the speech participants to conceptualize the discourse situation as a situation of risk and analyze the ways the stances on one and the same problem (namely, the risk of Internet addiction) are taken by discourse participants under different communicative conditions.

The overall theoretical framework for the study synthesizes sociocognitive approaches to discourse analysis. FrameNet, based on a theory of meaning called Frame Semantics, deriving from the work of Fillmore *et al.* (2003), offered its version of the RISK situation model. This model served as a conceptual foundation for the analysis of stance, framed by the situational context of RISK. G.Fauconnier's Mental Spaces theory (1994) served a methodological tool for re-assembling the ways stances on risks are taken in discourse interaction.

In Beck's "world risk society" paradigm (Beck 1986) risks are seen as both real and constructed: risk thinking is a way of intending to control one's life and the world in general. Nowadays risk society becomes a discursive stage where risk thinking produces even more real risks. People become the risk subjects facing a necessity of risky choices on a regular basis. The data for this research were drawn from two types of sources: journalistic reviews of the Facebook risks, accessible via Internet (as a formative mechanism of expert stancetaking on risk) and following commentaries (revealing how risks are conceptualized via lay-people's stancetaking on-line).

Cognitive facets of the ephemeral: Interpreting Virginia Woolf's *The Searchlight*

Olga Vorobyova (Kyiv National Linguistic University, Ukraine)

o.vorobyova@voliacable.com

Writing about the future of cognitive poetics in terms of mimetic tradition, Keith Oatley claimed that 'art fixes the ephemeral', rendering 'experience into distinct objects that last' (Oatley 2003: 162). Now, more than ten years later, the ephemeral in literary text is still a challenge for a cognitive poetologist, eluding, in its mysterious virtuality, from numerous techniques of cognitive analysis. Following Oatley's idea of mimesis being neither an imitation nor an impression but a dream (op. cit.: 164–165), a fancy evoked by the sense of lived experience which is at the same time a simulated mental construal (op. cit.: 165) actualized through verbal holography, here we focus on Virginia Woolf's *The Searchlight* as a textual metaphor for construing the ephemeral by revealing how the imagination, which is at the core of cognitive poetics (Stockwell 2002: 173), works. The ephemeral grounded in the protagonist's family legend of her great grandfather's spotting his future wife through a telescope is holographically manifested in the short story's texture via an isotopic network of counterfactuals (*had there been a moon; if there hadn't been a telescope*), parabolic comparisons (*as if she were up in the tower; as if she were looking out over the moors; as if she were twirling something; as if she were kissing someone; as if she saw him*) and similes (*the light wheeled, like the wings of a windmill, or again like the antennae of some prodigious insect*), accompanied by the verbal and kinetic imitation of focusing an imagined telescope (*And then ...lower ... lower ... (she lowered her eyes)... there was a house...*) – all brought to life by the searchlight (*rods of light wheeled across the sky*) searching for enemy aircraft in the sky, while transgressing time (*A hundred years seemed nothing*) and space in the protagonist's fleeting remembrances.

Zastosowanie kognitywnej teorii metafory do badania metafor w dyskursie naukowym

Katarzyna BlandynaWasilewska (Uniwersytet Jagielloński)

blandyna.wasilewska@gmail.com

Działalność naukowa polega na operowaniu na bytach i zjawiskach abstrakcyjnych. Zgodnie z założeniami kognitywnej teorii metafory o abstrakcach myśli się i komunikuje metaforycznie, w odniesieniu do tego, co jest doświadczalne bezpośrednio, zmysłowo, co jest lepiej poznane. Proces ten prymarnie przebiega na poziomie pojęciowym, a na poziomie języka przejawia się w postaci metafor językowych.

Początkowo metafora poznawcza opisywana była jako rzutowanie między dwoma domenami: konkretną, odnoszącą się do doświadczenia fizycznego domeną źródłową a bardziej abstrakcyjną, bezpośrednio niedoznawalną i gorzej poznaną domeną docelową, przy czym metaforyczne odwzorowanie miało zachowywać strukturę domeny źródłowej. Jednak model ten w wielu miejscach budzi wątpliwości. Krytyka wskazuje na m.in. kwestię braku aspektu porównywania domen, nieprawdziwość tezy o jednokierunkowości rzutowań od konkretnego do abstrakcji czy dyskusyjność zasad inwariancji.

Dlatego użyteczny staje się model alternatywny, będący po części rozwinięciem pierwotnej koncepcji metafory pojęciowej: koncepcja amalgamatów konceptualnych. Według niej metafora jest amalgamatem powstały przez stopienie co najmniej dwóch równorzędnych przestrzeni mentalnych, odpowiadających domenom źródłowej i docelowej, na podstawie ich wspólnej struktury reprezentowanej przez przestrzeń generyczną. Ujęcie to pozwala na odróżnienie metafory jako amalgamatu od jej przedmiotu — określonego obiektu — oraz jej nośnika, lepiej poznanego zjawiska „pożyczającego” właściwości temu pierwszemu. Jest to szczególnie istotne w przypadku metaforyczne modelowanych przedmiotów badań naukowych, pozwala bowiem na uchwycenie odrębności cech pojęcia specjalistycznego od cech nośnika metafory.

Model amalgamatów konceptualnych zastosuję do analizy sposobu konceptualizacji abstraktu będącego przedmiotem badania językoznawstwa: języka. Materiałem badawczym będą wybrane rozprawy polskich językoznawców działających w I poł. XX wieku. Na podstawie analizy przedstawię możliwości, jakie daje kognitywna teoria metafory oraz model integracji pojęciowej w badaniach dyskursu naukowego. Badania takie pokazują jakie uwarunkowania poznania naukowego przejawiają się w języku nauki, jaką wartość poznawczą oraz egzegetyczną mają metafory w nauce, a także dają możliwość badań diachronicznych nad rozwojem poszczególnych dziedzin.

Reinterpretacja procesów integracji przestrzeni mentalnych w wyrazach słowotwórczo pochodnych.

Studium przypadku

Krystyna Waszakowa (Uniwersytet Warszawski)

Kwaszak@uw.edu.pl

Przedmiotem pracy jest pokazanie w jaki sposób model integracji *przestrzeni mentalnych* G. Fauconniera i M. Turnera można zastosować do interpretacji compositów słowotwórczych jako struktur tekstowych, występujących w wypowiedzi on-line. Krótkie omówienie kontaminacji formalnych (ang. *formal blends*), tj. widocznych na powierzchni tekstu scaleń wyrazów (zwykle ich nieregularnie zdezintegrowanych segmentów) w struktury jednowyrazowe (zrosty), poprzedza zasadniczą część rozważań. W tej uwaga autorki koncentruje się (w ramach przyjętego modelu) na próbie odtworzenia procesów mentalnych, jakie leżą u podstaw innowacyjnego użycia compositum *biopenetracja* w konkretnej wypowiedzi. Jego analiza dotyczy dwu możliwych reinterpretacji sposobu zintegrowania przywoływanych przez użyte w konkretnym kontekście wyrażenie przestrzeni mentalnych. Odwołując się do przytoczonego przykładu, autorka pokazuje jak mówiący – zależnie od intencji, jakie pragnie wyrazić – kojarzy przestrzenie wyjściowe, ustalając zakres ich wspólnych cech, a następnie odwzorowawszy ich elementy, uogólnia je w przestrzeni generycznej. Na koniec tego procesu stapia je, w wyniku czego dochodzi do wyłonienia nowego pojęcia (amalgamatu, ang. *blend*).

Zaprezentowane w pracy spojrzenie na amalgamaty (jako pojęcia wyłaniające się w wypowiedziach on-line przy możliwych różnych sposobach ich integracji) pozwala mówić o potencjalnie różnorodnej integracji struktur wyjściowych, a tym samym o niedeterministycznym charakterze owych scaleń.

Metaphorical taboo expressions related to Heaven and Hell in Middle English

Agnieszka Wawrzyniak (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, WPA Kalisz)

agnieszka78kaga@wp.pl

The paper presents an analysis of various kinds of euphemistic, circuitous metaphorical expressions related to deities and devils. The subject of the study will be taboo expressions that pertained to God, Saints, angels, Heaven, but also to their opposites, namely to devils and Hell. In Middle English, people preferred to use circuitous way to talk about religious concepts as they evoked the feeling of admiration, respect, but also of unavoidable fear. Though, initially these expressions may have sounded metaphorical, they soon lost their metaphorical status, and started to be perceived as conventional, linguistic expressions used on everyday basis. The aim of the present study is to analyse these euphemistic expressions cognitively. The paper will approach in detail the lexemes from various categories that contributed to the emergence of new, indirect expressions. One of the analysed categories will be the category of light. The words that will be viewed as the building blocks for the range of euphemisms will be among others *light*, *bright*, *fair*, *clere*. The paper will show that the lexemes from the category of light created not only the euphemisms for the divinity, but also paradoxically for the imminent evil. The taboo expressions will be also discussed with regard to their metaphorical status; as metaphors, metaphors with a metonymic basis, and also as the metaphorical expressions with the inbuilt model of the literal perception of light. The theoretical part will draw on theories on metaphor and metonymy continuum advocated by Koivisto (1999), Barcelona (2000), Radden (2000) or Cruse (2004). The analytical part will focus on the detailed contextual study of the cognitive metaphorical concepts. The perspective on metaphor/ metonymy continuum will be applied in the paper in the analysis of the taboo expressions.

Pojęcie konceptualizacji w świetle logicznego błędu hipostazy

Elżbieta Wierzbicka-Piotrowska (Uniwersytet Warszawski)

elzbieta.piotrowska@uw.edu.pl

Założenia wstępne

Pojęcie konceptualizacji, jedno z podstawowych w językoznawstwie kognitywnym, jest ściśle związane ze znaczeniem (Langacker 2009, Tabakowska 1995), w którego ustalaniu ważną rolę odgrywa metafora pojęciowa (Jakoff, Johnson 1988). W rezultacie jej zastosowania autorzy wielu prac opisują JOS za pomocą serii metafor stanowiących połączenie łącznikiem *to* domen docelowej i źródłowej, np. SPÓR TO WOJNA, MIŁOŚĆ TO CHOROBA.

Hipoteza

Metafony pojęciowe nie odzwierciedlają JOS, są wyłącznie efektem sztucznie przeprowadzonej przez badaczy demetaforyzacji katachrez, frazeologizmów, a także metafor z przysłów, frazemów oraz derywatów. Użytkownik języka rzadko widzi metaforyczny charakter powyższych jednostek. Używa metafore, nie uświadamiając sobie tego nawet, ponieważ nie może uniknąć hipostazowania (Kotarbiński 1952), charakterystycznego dla języków naturalnych, w większości wypadków niedających możliwości orzekania o abstraktach inaczej, jak tylko w sposób, który je uprzedmiotawia.

Argumentacja

- 1) Hipostaza jest charakterystyczna tylko dla języka naturalnego, w języku myśli jest uważana za błąd logiczny, nazywany błędem hipostazy (Kotarbiński 1986). Skoro więc w poprawnym myśleniu nie jest obecna, nie można uważać jej za podstawę językowego obrazu świata, który jako interpretacja rzeczywistości jest przecież częścią języka myśli (Baars 1988).
- 2) Analiza polskich metafor pojęciowych i konceptualizacji pojęć, służących często jako ilustracja JOS, pokazała, że większość z nich zawiera błąd hipostazy, więc nie może być częścią obrazu świata, rekonstruowanego przez użytkowników języka. W referacie zostaną przedstawione wyniki tej analizy.
- 3) Ankieta przeprowadzona wśród studentów, mająca na celu sprawdzenie, czy w tekstach zawierających katachrezy odczuwają oni obecność metafory, potwierdziły brak w ich świadomości językowej takich metafor pojęciowych, które prowadzą do błędu hipostazy. W referacie zostaną przedstawione wyniki przeprowadzonej ankiety.

Wnioski

JOS jest często opisywany jako obraz świata groteskowo zniekształconego, w którym zostały uprzedmiotowane pojęcia abstrakcyjne, np. mowa w nim płynie, wiatr wyje, a bieda piszczy, spersonifikowane zostały liczne przedmioty, a niektóre czynności są wykonywane w sposób sprzeczny ze zdrowym rozsądkiem, np. drze się koty lub jeździ się po czyjejś głowie. Taki obraz świata może być traktowany wyłącznie jako przedmiot dowcipów lub gier słownych, a nie wynik analizy językowej.

Distinctive-metaphostruction analysis: Investigating significant metaphorical constructions of two target domains

Jarosław Wiliński (Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach)

jarwili@poczta.onet.pl

In recent years, the widespread availability of electronic corpora has opened up considerable opportunities for investigating metaphorical expressions in naturally-occurring discourse. Some researchers have concentrated on investigating target domain vocabulary (e.g. Stefanowitsch 2006), while others have used corpora to search for individual lexical items from the source domain (cf. Hanks 2004) or for whole sets of such items (cf. Partington 1997). So far, however, no research can be found that has attempted to propose and demonstrate a corpus-based approach to the identification of distinctive source domain lexemes occurring in two different target domains.

Adopting the concept of metaphostruction and the perspective of conceptual metaphor, this paper introduces an extension of metaphostructional analysis that is specifically geared to investigating the relationship between two target domains and the source domain lexemes that occur in both of them. The method, referred to as *distinctive-metaphostruction analysis*, identifies metaphostructions (metaphorical constructions) that exhibit a strong preference for one target domain as opposed to the other. On the basis of the study dealing with sports terms in two target domains: politics and business, the paper shows that there are indeed lexemes that indicate a marked preference for one domain as compared to the other, and that the activation of particular metaphorical mappings is an influencing factor in the choice between these two domains.

Polysemy in the service of ideology

Przemysław Wilk (Uniwersytet Opolski)

przemekwilk82@gmail.com

The article falls within the scope of cognitive linguistics, specifically cognitive semantics, and discourse studies. Presenting the findings of a thorough study of the lexical item *Europe*, conducted on a sample of an approximately one million word corpus of news articles gathered from the *Guardian's* online archive from 2004 through 2009, its main aim is to demonstrate how semantic vagueness of lexical items helps to reproduce ideology in discourse. Specifically, the article focuses on the conceptual polysemy of the lexical item *Europe* and how, through ideological polarization and attribution of values, the different context-induced construals of the lexical item *Europe* serve to smuggle the ideological stance of the news outlet into the text of the news article. The study takes its theoretical and methodological underpinnings from Evans's (2009; 2013) Theory of Lexical Concepts and Cognitive Models (LCCM Theory) as well as from van Dijk's (1998) theory of ideology reproduction in discourse.

The war on consciousness: Ideological perspectivization in neologisms of Ukrainian revolution

Svitlana Zhabotynska (Bohdan Khmelnytsky National University in Cherkasy, Ukraine)

saz9@ukr.net

This study, done within the frameworks of political and cognitive linguistics, discusses neologisms coined by the two political rivals – the supporters of Maidan (M), who adhere to sovereign democratic Ukraine, and the supporters of Anti-Maidan (AM), who favor the idea of Ukraine's subordination to Russia. The data, over 380 units, were collected from the Internet in December 2013 – December 2014, the time span covering the revolution in Kyiv, annexation of the Crimea, and the war in Donbas. The data represent ideologies with a "two-value orientation" (Hayakawa & Hayakawa 1990) grounded on the opposition "self = good :: others = bad".

The research was done in three stages. At *the first stage*, the meanings of neologisms were arranged thematically within two matrix conceptual modes representing the topics relevant for M and AM. The count of terms which name the domains of these models exposed the prominence of particular topics. *The second stage* focused on the internal form of neologisms, or their motivators. The latter were analyzed with regard to their factual and negative evaluative constituents. The factual constituents construe ideological "maps" rooted in the real and virtual worlds. The evaluative constituents demonstrate negative judgment of various degrees identified as (1) implicit, (2) converted, (3) explicit, (4) aggressive, and (5) archetypal pejoration. *At the third stage*, neologisms were analyzed as to expressivity of their external (material) form. All three stages of the analysis provide comparison of M and AM terms as ideological weapons.

The study employs a) Entman's (2003) "cascade activation" framing theory which explains the spread of ideological conceptions "bottomup" (M) and "topdown" (AM); b) the theory of memes (Balkin 1998, Dawkins 1989); c) Levy's (2013) conception of Wetiko mind-virus and its dispelling; d) Hayakawa's (1990) ideas about "multi-value orientation" of public consciousness as sine qua non of a democratic society.

The role of the conceptual metaphors/blends analysis in description of individual styles on the basis of selected lyrics by the Welsh band *Manic Street Preachers*

Magdalena Zyga (Uniwersytet Szczeciński)
magdazyga@plusnet.pl

The aim of the paper is to evaluate the role of the analysis of conceptual metaphors/blends in description of individual styles. Such description can later be a basis for verification (or potentially identification) of authorship of a literary text or/and be used for the purposes of translation. The research material for the analysis consists of selected lyrics written by the two lyricists of the Welsh band *Manic Street Preachers*, especially where the issue whether a given text was written by Nicholas Jones, Richard Edwards or by both is unclear. To reduce the number of variables the lyrics analysed here belong to a topical set in which *the tertium comparationis* is that they (at least on the surface) address the issue of sleep. The main method of analysis is the cognitive approach as proposed by Margaret H. Freeman (2000, 2006) on the basis of the linguistic theories of conceptual metaphors by George Lakoff and Mark Johnson (1980), as well as the blending theory formulated by Mark Turner and Gilles Fauconnier (2000). Furthermore, the author of the paper also uses a modified DIMEAN model proposed by Ingo Warnke and Jürgen Spitzmüller (2008). The obtained results are subsequently used to signal and then to suggest solutions to problems which may arise in the process of translation into German and Polish.

The paper finishes with the summary of the interim results obtained by means of the two afore-mentioned models and an evaluation of the two methods concerning their reliability, applicability and suggestions for further enhancement. The author concludes that neither of the methods alone is perfect. It seems that for the purposes of verifying authenticity or of translation only the combination of the two methods applied by the analyst allows to achieve best results.

From ‘fortune’ and ‘fate’ to ‘happiness’: In search of English-Polish cognates in English *happy* and Polish *kobieta*

Angelina Żyśko (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie)
angelina.rusinek@poczta.umcs.lublin.pl

Language and culture are inextricably linked with each other, language being often understood as a mirror of culture. If we follow Sapir (1921:218) and state that “[c]ulture may be defined as what a society does and thinks [and] (...) [l]anguage is a particular how of thought” we come to a conclusion that conceptualization is the motivation for language change. The paper is done within the spirit of cognitive and historical linguistics and analyzes the historical background of English and Polish etymologically related vocabulary, concentrating on English ‘happiness’ terms. The aim of the paper is to show the possible common etymological roots of a pair of cognates: English *happy* and Polish *kobieta*.

Analyzability/Compositionality parameter of wordplay

Konrad Żyśko (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie)

konradzysko@gmail.com

We apply the notions of *analyzability* and *compositionality* (as proposed by Langacker 1987, 1991, 2000a, 2000b, 2008) to the study of wordplay. Our claim is that some instances of such creative use of language require to “decompose” non-compositional units, i.e. render non-composite structures composite so that they can be thought of as being assembled from their components in accordance with regular compositional principles. In other words, once the components of the composite are recognized and the cognitive pattern in the form of compositional schema is established, the rule of *emergentness* (Talmy 2007), allows for alternative composite arrangements (catalogue – cat-alogue, insects – in sects, penguin – pen-guin, etc.) to emerge. It must be highlighted that the reader comprehends the conventional meaning in the first place and it is only then that the context of the usage-event forces a plausible re-interpretation.

What is more, it appears that the notion of analyzability can be also applied to wordplay based on idiomatic language (Gibbs 2010). It commonly involves some underlying conceptual metaphor and metonymy as its motivational force, hence this sort of language may be conceptualized on two planes, a virtual one and an actual one, where the profile shift between the two (when placed in the context suiting both planes) may foster wordplay.

Finally, since the values of analyzability/compositionality are of a gradable character, it is possible to establish the A/C hierarchy, which starts with bigger chunks of language set in context, i.e. discourse units, and goes through sentence and phrasal units, down to compounds and blends etc. Consequently, it seems plausible to represent analyzability/compositionality of wordplay as a similar sort of continuum.